

Nyugat-magyarországi Egyetem
Geo informatikai Kar

**A gazdasági társaságok, elsősorban a KFT ingatlanvagyonára
vonatkozó hatályos jogi szabályozás és annak ellentmondásai.**

Szakdolgozat

Konzulens: Dr.Bölskei János
Óraadó, osztályvezető

Készítette: Fábiánné Varga Andrea
Levelező tagozat
Igazgatásszervező Szak

Székesfehérvár
2011.

NYILATKOZAT

Alulírott **Fábiánné Varga Andrea** (neptun kód: XXXXXXXXXX) jelen nyilatkozat aláírásával kijelentem, hogy a **A gazdasági társaságok, elsősorban a KFT ingatlanvagyonára vonatkozó hatályos jogi szabályozás és annak ellentmondásai** című

szakdolgozat

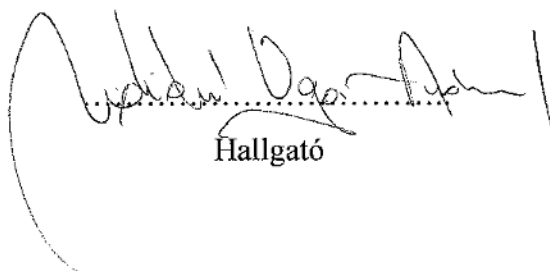
(a továbbiakban: dolgozat) **önálló munkám**, a dolgozat készítése során betartottam a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. szabályait, valamint az egyetem által előírt, a dolgozat készítésére vonatkozó szabályokat, különösen a hivatkozások és idézések tekintetében¹.

Kijelentem továbbá, hogy a dolgozat készítése során az önálló munka kitétel tekintetében a konzulenszt illetve a feladatot kiadó oktatót **nem tévesztettem meg**.

Jelen nyilatkozat aláírásával tudomásul veszem, hogy amennyiben bizonyítható, hogy a dolgozatot **nem magam készítettem**, vagy a dolgozattal kapcsolatban szerzői jogsértés ténye merül fel, a Nyugat-Magyarországi Egyetem **megtagadja a dolgozat befogadását és ellenem fegyelmi eljárást indíthat**.

A dolgozat befogadásának megtagadása és a fegyelmi eljárás indítása nem érinti a szerzői jogsértés miatti egyéb (polgári jogi, szabálysértési jogi, büntetőjogi) jogkövetkezményeket.

Székesfehérvár 2011-04-28

Hallgató

Nyugat-magyarországi Egyetem
Geoinformatikai Kar

Szakdolgozat száma:

¹ 1999. évi LXXVI. tv. 34. § (1) A mű részletét - az átvevő mű jellege és célja által indokolt terjedelemben és az eredetihez híven - a forrás, valamint az ott megjelölt szerző megnevezésével bárki idézheti.

36. § (1) Nyilvánosan tartott előadások és más hasonló művek részletei, valamint politikai beszédek tájékoztatás céljára - a cél által indokolt terjedelemben - szabadon felhasználhatók. Ilyen felhasználás esetén a forrást - a szerző nevével együtt - fel kell tüntetni, hacsak ez lehetetlennek nem bizonyul.

Tartalomjegyzék

1	Bevezetés	3
2	A gazdasági társaságok kialakulásának jogtörténeti előzményei.....	5
2.1	A magyar gazdasági jog fejlődése	5
2.2	Az 1875 évi XXXVII. tc. (Kereskedelmi törvény)	5
2.3	Az 1930 évi V. törvény.....	6
2.4	Szocialista gazdasági jog Magyarországon (1945-1967).....	6
2.5	A magyar gazdasági reform joga (1967-1988)	7
2.6	Az 1988. évi VI. törvény (első Gt.)	7
2.7	1997. évi CXLIV. Törvény (második Gt.).....	8
2.8	2006.évi IV. Törvény a hatályos gazdasági törvény	8
3	A gazdasági társaságokra vonatkozó hatályos jogi szabályozásának közös szabályai.	10
3.1	Jogi személyiség nélküli gazdasági társaság.....	12
3.2	Jogi személyiségű Gazdasági társaság.....	13
3.3	A tevékenységeknek három nagy csoportja létezik.	22
4	A Kft alapítására, működésére, megszűnésére vonatkozó hatályos jogi szabályok.....	26
4.1	Korlátolt Felelősségű Társaság története	26
4.2	A kft alapítására vonatkozó hatályos jogi szabályok	27
4.3	A Korlátolt Felelősségű Társaság működése	28
4.4	A társasági szerződés módosítása	29
4.5	A mellékszolgáltatás	30
4.6	Pótbefizetés.....	30
4.7	Az osztalék	30
4.8	A Korlátolt Felelősségű Társaság Ügyvezetése	31
4.9	A felügyelőbizottság és a könyvvizsgáló.....	31
4.10	A gazdasági társaság megszűnési formái , illetve gyakorlati péda egy Kft. felszámolásáról .	32
4.11	A társaság végelszámolással való megszűnése	32
4.12	Csődeljárás.....	33
4.13	A felszámolási eljárás	34
4.14	Az Eybl Hungária Kft. bemutatása	34
4.15	A vállalat történetének legfontosabb eseményei.....	36
4.16	A felszámolási eljárást kiváltó okok	38
4.17	A felszámolási eljárás	39
5	A Kft vagyonára, apportjára és ingatlanvagyonára, különösen a termőföld vagyonára vonatkozó egyedi szabályok.	42
5.1	A törzstőke felemelésének szabályai	43
5.2	A törzstőke leszállítása	43
5.3	Az üzletrész fogalama.....	43

5.4	Rendelkezésre bocsátás nem pénzbeli hozzájárulás (apport).....	44
5.5	A termőföld vonatkozó szabályok, alapfogalmak.....	45
5.6	Magyarország termőföldre vonatkozó szabályozása	46
5.7	A termőföld tulajdonjogának megszerzése	46
5.8	Belföldi magánszemélyek tulajdonszerzése.....	46
5.9	Külföldiek tulajdonszerzése.....	47
5.10	Nemzeti Földalap.....	49
5.11	A földszerzési tilalmakat kijátszó ügyletek	49
5.12	Belterületté nyilvánítás	50
5.13	Gazdasági társaságok.....	50
5.14	Zsebszerződések , színlelt szerződések.....	50
5.15	Haszonbérlet	51
5.16	Befejezés.....	52

1 Bevezetés

*„Gondos ember csak arra vállalkozik, amihez ért, és amit tud.
A kötések bizodalmas természete kívánja, hogy az ígérő nem
csak tiszta jó szándékkal, hanem oly figyelemmel is eljárjon
minő a vállalathoz illik”*

(Frank Ignác)

Szakdolgozatom fő témájaként a gazdasági társaságok bemutatását, összehasonlítását tűztem ki célul, kiemelkedő figyelemmel a korlátolt felelősségű társaságra való tekintettel, azok ingatlanvagyonára vonatkozó hatályos jogi szabályozás és annak ellentmondásai tükrében. Témaválasztásomat nagyban befolyásolta a gyakorlati tapasztalat is, arra ösztönözve, hogy a gazdasági társaságok tanulmányozása során részletesebben a korlátolt felelősségű társasággal foglalkozzak. Napjainkban Magyarországon ez a társasági forma a legelterjedtebb. További motivációt jelentett számomra, hogy a kft ismertetése közben választ kapjak arra a kérdésre, hogy mi az oka ezen társasági forma töretlen népszerűségének, valamint alkalmazói minden esetben meg vannak-e elégedve ezzel a formával, a kft beváltja-e a hozzá fűzött reményeket? Ezen cégek előnyei közé tartozik, hogy a tulajdonosok felelősségvállalása korlátozott. A tagok a kft alapításakor, illetve az abba való belépéskor nem a teljes magánvagyonukat kockáztatják, hanem csak ennek a kft-be befektetett részét. A gazdasági társaságok jogi szabályozása nem más, mint az egyéni és a társadalmi érdekek közötti összhang megtalálására való törekvés. Ezen érdekek ütközésével nap, mint nap szembesülünk. Magyarországon a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény írja elő a választható formák szabályait. Gazdasági társaságot az állam, jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok és természetes személyek alapíthatnak közös üzletszerű gazdasági tevékenység folytatására vagy éppen annak elősegítésére. Dolgozatomban szeretném bemutatni jelenlegi munkahelyem két évvel ezelőtti felszámolási eljárását is. Törvényeink lehetővé teszik mind belföldi, mind külföldi természetes személyek részére ezt. A külföldi állampolgárok gazdasági társaságokban lévő érdekelttségének védelmét és biztonságát külön hangsúlyozzák a magyar törvények. A kft termőföldvagyonára meghozott rendelkezések is különbséget tesznek aszerint, hogy magyar vagy külföldi állampolgárról beszélünk. Magyarország legnagyobb értékei közé tartozó kiváló minőségű termőföld védelme érdekében vált szükségessé ez, mivel

az ezt megelőző törvények lehetővé tették más nemzetiségűek számára, hogy megvásárolják a termőföldet, így ennek jelentős része külföldi kézbe került, aminek nem lett volna szabad megtörténnie. Az új törvények ezt nem teszik lehetővé, de sajnos még mindig vannak kiskapuk, amik a törvényt megkerülve, kijátszva külföldiek kezére adják a földet. A továbbiakban ezen problémára is szeretnék rámutatni.

Dolgozatomban szükségesnek tartom a gazdasági társaságok részletes bemutatását, a jogi körülményeket, és mivel ez nagymértékben befolyásolja a vállalkozás eredményességét, ezért meg kívánom említeni az elmúlt évtizedben a GT-ben történt változásokat is.

2 A gazdasági társaságok kialakulásának jogtörténeti előzményei

A kereskedelmi jogrendszerbe foglalása Magyarországon lényegében csak a XVIII. század végén indult meg, és közel egy évszázadig elhúzódott.

2.1 A magyar gazdasági jog fejlődése

1779-ben a királyi Kúria kapott arra elsőként megbízást, hogy egy Kereskedelmi és Váltó törvénykönyvet alkosson. A törvényjavaslat elkészült, viszont annak országgyűlési megtárgyalása elmaradt. ¹Mindegy ötven év elteltével 1827-ben újabb komissziót állítottak fel, amely „Codex Cabio Mercantilil eiusque Ordo Processualis” címmel az Országgyűlésnek beterjesztette a törvénykönyv javaslatát, ám annak megvitatására szintén nem került sor. A kiegyezést követően 1872-ben Apáthy István kapott megbízást Szilágyi József minisztertől arra, hogy készítse el a magyar kereskedelmi törvénykönyv tervezetét a német törvénykönyv elveinek alapulvételével. A törvénykönyv tervezete alig hogy elkészült, elfogadta, mint kormányjavaslatot mind a képviselőház mind a főrendiház megtárgyalta, majd 1875. május 16.-án a királyi szentesítést követően, mint az 1875.évi XXXVII. t.c.1876. január 1-én hatályba lépett.

2.2 Az 1875 évi XXXVII. tc. (Kereskedelmi törvény)

A kiegyezés után a felgyorsuló ipari és kereskedelmi fejlődés szükségessé tette egy új egységes törvény létrehozását. A törvény megalkotásához a német 1862-es kereskedelmi törvény volt a mintaadó, tehát a törvénykönyvében erősen érződnek a német hatások. A kereskedelmi törvény hazánkban is egyetemes joggá tette a kereskedelmi jogot. ²Törvény teljes egészében soha nem lett hatályon kívül helyezve Magyarországon, a részvénytársaságokra vonatkozó fejezete, az első gazdasági társaságokra vonatkozó törvény megalkotásáig az élő jog részét képezte. Apáthy István

¹ Nochta Tibor Társasági jog 73. oldal

² Dr.Török Gábor A magyar társasági jog alapjai 17. oldal

tervezete alapján négy kereskedelmi társaságot ismert el: a közkereseti társaságot, a betéti társaságot, a részvénytársaságot és a szövetkezetet.³Nem ismerte el a kódex kereskedelmi társaságnak a bírói gyakorlat által is megerősítve, sem a magánjogi társaságot, sem pedig a csendes vagy nevezetlen társaságot. Szabályozta ugyanakkor az ún. alkalmi egyesüléseket, de nem vonatkoztatva rájuk a kereskedelmi társaságokra irányadó rendelkezéseit.

2.3 Az 1930 évi V. törvény

⁴ A Kereskedelmi Törvénykönyvet folyamatosan fejlesztették, így 1930-ban a Kt. egyik novellájával (1930.évi V. t. cikk) iktatták be a magyar kereskedelmi jogba a német mintára rövidesen igen divatosá váló kereskedelmi társasági formát: a korlátolt felelősségű társaságot, továbbá a csendes társaságot. A jogszabály a korlátolt felelősségű társaság fogalmát visszautalva a kereskedelmi törvényre olyan kereskedelmi társaságként határozta meg, amely előre meghatározott törzsbetétekből álló törzstőkével alakul, a tag felelőssége a társasággal szemben törzsbetétének szolgáltatására és a társasági szerződésben megállapított egyéb vagyoni hozzájárulásokra terjedt ki. A társaság kötelezettségeiért a tag nem felelt. A jogszabály szabályozta a csendes társaságot. Azt nevezte csendes társaságnak, ha valaki úgy vett részt más vállaltában, hogy annak nyereségében, illetve üzleti eredményében részesedett. Kifele pedig nyilvános tagként nem jelent meg, a vállalt kötelezettségei pedig egyedül a vállalt tulajdonosát kötelezték, vagy jogosították.

2.4 Szocialista gazdasági jog Magyarországon (1945-1967)

1945-1967-ig Az alapvető tulajdonforma az állami tulajdon. Nagymértékben az Állam által felügyelt szövetkezetek, illetve a nagy állami vállalatok korszaka következett. A szövetkezetek azonban elvesztették eredeti kereskedelmi társadalmi vonásaikat. A szövetkezet fő alkalmazási formája szovjet minta alapján a kolhoz típusú mezőgazdasági termelőszövetkezet.

³ Nochta Tibor Társasági jog 75. oldal

⁴ Sárközy Tamás Gazdasági státuszjog 58. oldal

Az állami vállaltok nem különültek el a központi gazdaságirányítástól, az állami szektorban az úgynevezett „közhatalmi tömbösítés” jelensége volt tapasztalható. Az állami vállalat ugyan jogi személy, de nincs, saját tulajdona a részére biztosított saját vagyont csak kezeli ”operatíván igazgatja”. A társasági jog szétszaggatott állapotban volt a szocializmus korszakában, a politikai- gazdasági központosítás maga alá gyűrte a jogterületet. A többszörös államosítási hullám azt eredményezte, hogy csak elvétve maradtak gazdasági társaságok.

2.5 A magyar gazdasági reform joga (1967-1988)

1968. január 1-jével magyar gazdasági reform indult útnak, kísérlet volt, amely politikai reform nélkül akarta csökkenteni az Állam szerepét a gazdaságban, és növelni a vállalati önállóságot. 1967-től fejlődik ki a társasági jog, először külön a szövetkezeti és külön az állami szektorban. A jogfejlődés első kapuja a 11/1967.(V.13.) Kormányrendelet az állami vállalatokról. ⁵Társasági jogi vonatkozásban e rendelet lehetővé tette, hogy az állami vállaltok egymással és gazdálkodó szervezetekkel jogi személyiség nélküli egyesülést hozzanak létre, illetve részvénytársaságot vagy korlátolt felelősségű társaságot alapíthattak. Ugyanez vonatkozott a szövetkezetekre is. A következő mérföldkő a vállalati törvény 1984-es módosítása, az úgynevezett önkormányzó vállaltok megjelenése volt.

2.6 Az 1988. évi VI. törvény (első Gt.)

A gazdasági rendszerváltozás első és alapvető törvénye volt. Magyarországon a rendszerváltoztatást jelző egyik legfontosabb jogszabályának lehet tekinteni. Ennek a törvénynek lehet köszönni, hogy átalakult a gazdasági élet szerkezete, és a gazdasági tevékenység súlypontjai az állami vállalatokról és szövetkezetekről a gazdasági társaságokra helyeződött át. A törvény hat társasági formát ismert el közkereseti társaság, betéti társaság, közös vállalat, korlátolt felelősségű társaság, részvénytársaság

⁵ Dr.Török Gábor A magyar társasági jog alapjai 17.oldal

2.7 1997. évi CXLV. Törvény (második Gt.)

Tartalmilag az új törvény nagyrészt a régi törvényen alapult, de beépítette az elmúlt tíz év elméleti illetve gyakorlati tapasztalatait, valamint a kodifikációs bizottság nagymértékben figyelembe vette az Európai Unióval kapcsolatos jogharmonizációs követelményeket, ezért a társasági jogi irányelveket beépítette a szabályozásba. 2005-re ismételten megfogalmazódott a törvény felülvizsgálata, mivel egyrészt hazánk az Unió teljes jogú tagja lett, másrészt tovább növekedtek az uniós irányelvek, illetve rendeletek számai. Ezen felül jelentős gyakorlati tapasztalat halmozódott fel, mely megkövetelte a második Gt. felülvizsgálatát.

2006.évi IV. Törvény a hatályos gazdasági törvény

⁶A törvény céljai:

- a magyar piacgazdaság további erősítése,
- a nemzetgazdaság jövedelemteremtő képessége fejlődésének elősegítése,
- a vállalkozások sikerességének előmozdítása,
- a tisztességes verseny szolgálata, a gazdasági erőfölényes helyzetek kiküszöbölése,
- a hitelezők méltányos érdekeivel, és a közérdekkel való összhang biztosítása,
- az európai Unió társasági jogával való harmonizáció,

A társasági törvény a gazdasági-piaci viszonyok jogi vonatkozásában központi szerepet tölt be. A törvény egész gazdasági jogalkotás minőségének is mutatója, mert a gazdasági-kereskedelmi magánjog „alkotmányaként” van hatással a pénzügyi folyamatokat redukáló törvényekre is.

A törvény két nagyobb részre tagolódik. Az I. rész a gazdasági társaságok közös szabályait, a II. rész az egyes társaságokra irányadó különös szintű rendelkezéseket tartalmazza.

⁶ Nochta Tibor Társasági jog 93. oldal

Önálló részt képez a társaságnak nem minősülő egyesületekre vonatkozó XI. fejezete, a IV.rész pedig a záró rendelkezéseket foglalja magába. A 2006.évi IV.törvény I. fejezetét bővebben bemutatom a továbbiakban, szeretném kifejtetni a törvény egyes § -ait, összefüggéseket találni a gazdasági társaságok működésében, szervezetében, és megszűnésével kapcsolatban.

3 A gazdasági társaságokra vonatkozó hatályos jogi szabályozásának közös szabályai.

Gazdasági társaság alatt olyan társulást, szervezeti összekapcsolódást értünk, amelyet természetes személy, jogi személy, vagy jogi személyiség nélküli gazdasági társaság hoz létre, üzletszerű, közös gazdasági tevékenység folytatására, a törvényben meghatározott módon és formában.

⁷A gazdasági társaság tipikusan a tagok által a társaság rendelkezésére bocsátott vagyon gyarapítása, azaz nyereség elérésére törekszik, de egyúttal célja a nem kívánt veszteség közös viselése és a bevitt vagyonra korlátozása is.⁸ A gazdasági társaságoknak és tagjaiknak a Gt.-ben nem szabályozott vagyoni és személyi jogviszonyaira a Ptk. szabályit kell mögöttes jogterületként megfelelően alkalmazni. A gazdasági társaság az üzleti forgalom nyilvános résztvevője. Ennek megfelelően a társaságra, a társasági tagokra, a társaságvezető tisztségviselőire, a felügyelőbizottság tagjaira, a könyvvizsgálóra vonatkozó tények, adatok, jogok a Ctv.-ben meghatározott körben nyilvánosak.

⁹2006.évi IV. Törvény 1.§

1. § (1) E törvény szabályozza a Magyarország területén székhellyel rendelkező gazdasági társaságok alapítását, szervezetét és működését, a társaságok alapítóinak, illetve tagjainak (részvényeseinek) jogait, kötelezettségeit, továbbá felelősségét, valamint a gazdasági társaságok formaváltását, egyesülését, szétválását és jogutód nélküli megszűnését.

(2) A törvény hatálya kiterjed a jogi személyiséggel rendelkező kooperációs társaságra: az egyesülésre (XI. fejezet), emellett a törvény megállapítja az elismert vállalatcsoport alapításának és működésének szabályait (V. fejezet).

Az 1. § a törvény hatályát állapítja meg. Az (1) bekezdés a gazdasági társaságok civiljogi szabályozására utal, amely magába foglalja a társaság úgynevezett létszakaszait, a társaság alapítóinak, illetve tagjainak jogait, kötelezettségeit, társasági jogvitákat, a társaság belső szervezeti és működési viszonyait.

⁷ Lenkovics Barnabás, Székely László Magyar polgári jog A személyi jog vázlata

⁸ Sárközy Tamás Üzleti jog

⁹ 2006.évi IV.törvény

A gazdasági társaság létszakaszai:

- Az alapítás
- A társasági szerződés módosítása, azaz más társasági formába való átalakulása,
- A társaságok egyesülése,
- A társaságok szétválása,
- A társaságok jogutód nélküli megszűnése,

A 2006 évi IV. törvény szabályozza a Magyarország területén székhellyel rendelkező gazdasági társaságok: alapítását, szervezetét, működését, a társaságok alapítóinak, illetve tagjainak jogait, kötelezettségeit, továbbá felelősségét, a gazdasági társaságok formaváltását, egyesülését, szétválását és jogutód nélküli megszűnését.

A törvény hatálya kiterjed a jogi személyiséggel rendelkező kooperációs társaságra: az egyesülésre emellett a törvény megállapítja az elismert vállalatcsoport alapításának és működésének szabályait.

Egyesülés: a tagok által saját gazdálkodásuk eredményességének előmozdítására és gazdasági tevékenységük összehangolására, valamint szakmai érdekeik képviseletére alapított, jogi személyiséggel rendelkező kooperációs társaság, amely saját nyereségre nem törekszik, vagyonát meghaladó tartozásaiért a tagok korlátlanul és egyetemlegesen felelnek.

A nemzetközi gyakorlatnak megfelelően társasági törvényünkben a formakényszer elve érvényesül, gazdasági társaság csak a törvényben szabályozott formában alapíthat. A gazdasági tevékenységet végző szervezet, amelyet nem a GT szabályai szerint hoznak létre, nem minősül gazdasági társaságnak.

¹⁰2006.évi IV. Törvény 2.§

2. § (1) *Gazdasági társaság csak az e törvényben szabályozott formában alapítható.*

(2) *Jogi személyiség nélküli gazdasági társaság a közkereseti társaság (kkt.) és a betéti társaság (bt.). Jogi személyiségű gazdasági társaság a korlátolt felelősségű társaság (kft.) és a részvénytársaság (rt.).*

(3) *Valamennyi gazdasági társaság cégnévvel rendelkezik. A jogi személyiség nélküli gazdasági társaság is jogképes cégneve alatt, jogokat szerezhet és kötelezettségeket vállalhat, így különösen tulajdont szerezhet, szerződést köthet, pert indíthat és perelhető.*

¹⁰ 2006.évi IV.törvény

(4) Törvény előírhatja, hogy egyes gazdasági tevékenységek csak meghatározott gazdasági társasági formában végezhetők.

Gazdasági társaságok alapítása

¹¹ Gazdasági társaságot üzletszerű közös gazdasági tevékenység folytatására külföldi és belföldi természetes és jogi személyiségek, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok egyaránt alapíthatnak, működő ilyen társaságban tagként beléphetnek, társasági részesedést (részvényt) szerezhetnek. Igen fontos szabály a numerus clausus (zárt szám) elve, az hogy gazdasági társaság csak a törvényben szabályozott formában alapítható.

A törvény hatálya négy gazdasági társaságra terjed ki:

3.1 Jogi személyiség nélküli gazdasági társaság

- Közkereseti társaság (Kkt)
- Betéti társaság (Bt)

Közkereseti társaság (Kkt.):

A Kkt. definícióját a Gt. 88.§ (1) bekezdése adja meg, miszerint a társaság tagjai korlátlan és egyetemleges felelősség mellett, üzletszerű közös gazdasági tevékenységet folytatására vállalnak kötelezettséget, és az ehhez szükséges vagyoni hozzájárulást a társaság rendelkezésére bocsátják. A Kkt.-nál a korlátlan tagi felelősség miatt a tag magánvagyonra, illetve a társaság üzleti vagyona élesen nem válik el, minimális nagyságú vagyonnal is megalapítható. A vagyoni hozzájárulás mértékét, a tagi korlátlan felelősség miatt, a törvény nem határozza meg, csak annyit jelent ki, hogy a tag pénzbeli, vagy nem pénzbeli vagyoni hozzájárulását a társaság fennállása alatt nem követelheti vissza. Kiemelkedő jelentőséggel bír a bizalmi elv, ez a családi vállalkozás szokásosan alkalmazott formája. A törvény definíciójában nincs benne, de a Kkt. egyik

¹¹ Bokor József Jogi alapismeretek 119. oldal

legfontosabb tartalmi eleme a személyegyesítő jelleg. Ez azt jelenti, hogy a társaság működésének fontos mozzanatai a tagok személyében rejlenek. A Kkt. jogképsége régóta viták tárgyát képezi, mivelhogy a Bt.-hez hasonlóan nem rendelkezik jogi személyiséggel, viszont a Gt. (3) bekezdése kimondja, hogy saját cégneve alatt a nem jogi személyiségű gazdasági társaság is jogképes. Tehát jogokat szerezhet, kötelezettséget vállalhat. Az üzletvezetésre minden tag jogosult. Az üzletvezetésre jogosult tagok önállóan járhatnak el, és a társaságot képviselik. A Gt. 19.§ rendelkezése alapján a közkereseti társaság legfőbb szerve a tagok gyűlése. A közkereseti társaság megszűnésénél az általános megszűnési okok kibővülnek a rendes és az azonnali felmondással, illetve a Kkt megszűnik a tag halálával, vagy jogutód nélküli megszűnésével is. A meghalt tag örököse viszont beléphet, és ebben az esetben a társaság tovább működhet.

Betéti társaság (Bt.):

A betéti társaság olyan sajátos gazdasági társaság, amelyben a tagok felelőssége különböző. A betéti társaság létesítésére irányuló társasági szerződéssel, a társaság tagjai üzletszerű, közös gazdasági tevékenység folytatására vállalnak kötelezettséget, olyan módon hogy legalább egy tag (beltag) felelőssége a társasági vagyon által nem fedezett kötelezettségekért korlátlan, és a többi beltaggal egyetemleges. Míg legalább egy másik tag (kültag), csak a társasági szerződésben vállalt betétje szolgáltatására köteles, a társaság kötelezettségeiért azonban, a törvényben meghatározott kivételekkel nem felel. Ezt szokta a köznyelv a kültag korlátozott felelősségének nevezni. Korlátolt felelőssége miatt a kültag a társaságnak sem az üzletvezetésére, sem a képviseletére nem jogosult, ezek a jogok, csak a beltágot illetik meg. A kültag kivételesen a magánvagyonával is felel, ha a neve a cégnévben szerepel. A betéti társaság megszűnési okai általában azonosak a Kkt.-vel.

3.2 Jogi személyiségű Gazdasági társaság

- Korlátolt Felelősségű Társaság (Kft)
- Részvénytársaság (Rt)

Korlátolt Felelősségű Társaság (Kft)

Magyarországon a vállalkozások legelterjedtebb fajtája. Egyszerre tőkebefektetés és munkalehetőség is az abban résztvevők számára. Mivel napjaink üzleti életében nagyon gyakran találkozunk ezzel a jogi személyiségű gazdasági társasággal, ezért választottam ezt a társasági formát bővebb elemzés céljából.

Részvénytársaság (Rt.)

A részvénytársaság olyan gazdasági társaság, amely előre meghatározott számú és névértékű részvényekből álló alaptőkével alakul, és amelynél a részvényes kötelezettsége a részvénytársasággal szemben a részvény névértékének, vagy kibocsátási értékének szolgáltatására terjed ki. A részvénytársaságot olyan tőkeerős gazdasági társaságnak tekinthetjük, ahol a vagyonegyesítő jelleg dominál, és a részvényesek általában az éves közgyűlésen találkoznak egymással.¹² A részvénytársaság nagy tőkeigényű és nagy kockázatú gazdasági vállalkozások társasági formájaként alakult ki (tengeri kereskedelem, bányászat, vasútépítés). Az új gazdasági törvényben a legnagyobb változás a részvénytársasági fejezetben következett be. A legalapvetőbb eltérés, hogy az új társasági törvény élesebben szétválasztja a zártkörűen, illetve a nyilvánosan működő részvénytársaságot. Az a részvénytársaság működik nyilvánosan, amelynek részvényei az értékpapírokra vonatkozó külön törvényben meghatározott feltételek szerint nyilvánosan kerülnek forgalomba, valamint amelynek részvényeit a nem nyilvános forgalomba hozatalt követően nyilvános értékesítésre ajánlották fel, illetve a szabályozott piacra bevezették. Ezzel szemben a zártkörűen működő részvénytársaság részvényei nem kerülnek nyilvánosan forgalomba, illetve a már nyilvánosan forgalomba hozott részvényeit nyilvános ajánlattétel útján már nem értékesítik, illetve azokat a szabályozott piacról kivezették. A zártkörűen működő részvénytársaság részvényeseit illetve a jegyzett tőkét tilos nyilvános felhívás útján gyűjteni. A részvények forgalmazása történhet a tőzsdén kívül, vagy jelentősebb társaságok esetén, a tőzsdén.

¹² Lenkovics Barnabás Székely László Magyar polgári jog A személyi jog vázlat

Valamennyi gazdasági társaság jogalanyisággal, azaz cégnévvel rendelkezik. Ez azt jelenti, hogy a gazdasági társaság saját cégneve alatt jogképes, jogokat szerezhet és kötelezettségeket vállalhat. A gazdasági társaságok tulajdont szerezhetnek, szerződéseket köthetnek, perelhetők és pert indíthatnak.

A jogi személyiség nélküli gazdasági társaság is jogképes cégneve alatt, jogokat szerezhet és kötelezettségeket vállalhat, így különösen tulajdont szerezhet, szerződést köthet, pert indíthat és perelhető.

A gazdasági társaságok jogképessége azonban annyiban korlátozott, hogy bizonyos tevékenységet csak hatósági engedély birtokában végezhet, képesítéshez kötött tevékenységet pedig csak akkor folytathat, ha tagjai vagy alkalmazottai kötött van olyan személy, aki a jogszabályokban meghatározott képesítési követelményeknek megfelel.

Törvény előírhatja, hogy egyes gazdasági tevékenységek csak meghatározott gazdasági társasági formában végezhetők. Ilyen törvényi rendelkezést tartalmaz például a 1996. évi CXII. törvény a Hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról, amelynek 8. § 1. bekezdése kimondja, hogy bank és szakosított hitelintézet részvénytársaságként, vagy fióktelepként, szövetkezeti hitelintézet szövetkezetként, pénzügyi vállalkozás részvénytársaságként, szövetkezetként, alapítványként vagy fióktelepként működhet.

2006.évi IV.törvény

¹³3. § (1) Gazdasági társaságot üzletszerű közös gazdasági tevékenység folytatására külföldi és belföldi természetes és jogi személyek, valamint jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok alapíthatnak, működő társaságba tagként beléphetnek, társasági részesedést (részvényt) szerezhetnek.

(2) Gazdasági társaság alapításához - a korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság kivételével - legalább két tag szükséges.

(3) Gazdasági társaság átalakulással (társasági formaváltással, egyesüléssel és szétválással - VI. fejezet) is létrehozható.

(4) Nemzetközi szerződés a külföldiek gazdasági társaságban való részvételére e törvénytől eltérő szabályokat állapíthat meg.

A törvény 3.§-a gyakorlatilag a polgári jog minden alanya számára módot ad társaságalapításra, üzletszerű közös gazdasági tevékenység folytatására, illetve a társaságban tagként való részvételre.

Társasági részesedést szerezhetnek, a vagyonközösséghez tartozó gazdasági társaságbeli részesedés értéke az adott gazdasági társaság cégformájától határozható meg.

¹³ 2006.évi IV.törvény

A gazdasági társaság alapításához szükséges:

Az alapító tagoknak (főszabályként minimum két tag szükséges) az alapításra vonatkozó egybehangzó akarat nyilatkozata (társasági szerződése) kivételt képez, az un. egyszemélyes Kft vagy Rt esetében alapító okirat kibocsátása, illetve részvénytársaság esetén alapszabály elfogadása.

A gazdasági társaság átalakulással is létrehozható:

Az átalakulások az alábbi csoportokba sorolhatók: társasági forma változtatása, egyesülés (beolvadás, összeolvadás), szétválás (különválás, kiválás).

Társasági formaváltás esetén valamely gazdasági társaság megszűnik, és ennek általános jogutódjaként egy másik (új) gazdasági társaság alakul. (Ha az átalakulással változnak a felelősségi szabályok, a felelősség öt évig a korábbi társasági formának megfelelő marad.) Bármelyik társasági formából bármelyik társasági formába megtörténhet az átalakulás. Nem minősül átalakulásnak, ha a zártkörűen működő részvénytársaság nyilvános társaságként működik tovább, illetve, ha az eddigi nyilvános zártkörűvé válik.

A gazdasági társaságok egyesülése, amely lehet:

Beolvadás: a beolvadó gazdasági társaság (ok) megszűnik (megszűnnek), és annak (azoknak) a vagyona az átvevő gazdasági társaságra, mint jogutódra száll át, amelynek társasági formája változatlan marad.

Összeolvadás: az egyesülő gazdasági társaságok megszűnnek, és vagyonuk az átalakulással létrejövő új gazdasági társaságra, mint jogutódra szállnak át.

A gazdasági társaságok szétválása:

Különválás: a különváló (régi) gazdasági társaság megszűnik, és vagyona az átalakulással létrejövő (új) társaságokra, mint jogutódokra száll át.

Kiválás: az a gazdasági társaság, amelyből a kiválás történik, a társasági szerződés módosítását követően változatlan társasági formában működik tovább, és a kivált tagok

résztételével, illetve a társasági vagyon egy részének felhasználásával új gazdasági társaság jön létre.

Nemzetközi szerződés a külföldiek gazdasági társaságban való részvételére e törvénytől eltérő szabályokat állapíthat meg 1988.évi XXIV törvény (a külföldiek magyarországi befektetéseiről) a törvény kimondja, hogy külföldinek azt kell tekinteni, akit a deviza jogszabályok annak nyilvánítanak. Meghatározza a külföldiek magyarországi befektetéseinek, a külföldiek gazdasági célú letelepedésének, és a külföldiek önálló vállalkozásának fogalmát. A törvény III. fejezete szabályokat állapít meg az adókedvezményekről, amelyek a külföldiek részvételével működő társaságokra vonatkoznak.

A külföldi állampolgár önálló vállalkozása a gazdasági tevékenység végzéséhez szükséges, jogszabályban előírt szakmai vagy egyéb követelményeket a belföldiekre irányadó szabályok szerint köteles is teljesíteni. A külföldi állampolgár önálló vállalkozása a belföldiekre irányadó szabályok szerint köteles a szerződéseket megkötni, és az engedélyköteles ügyletek esetén az engedélyeket beszerezni.

2006.évi IV. Törvény 4.§

¹⁴ 4. § (1) Gazdasági társaság nem jövedelemszerzésre irányuló közös gazdasági tevékenység folytatására is alapítható (nonprofit gazdasági társaság). Nonprofit gazdasági társaság bármely társasági formában alapítható és működtethető. A gazdasági társaság nonprofit jellegét a gazdasági társaság cégnevében a társasági forma megjelölésénél fel kell tüntetni.

(2) Nonprofit gazdasági társaság létrejöhet úgy is, hogy a már működő gazdasági társaság legfőbb szerve elhatározza a nonprofit gazdasági társaságként való továbbműködést.

(3) Nonprofit gazdasági társaság üzletszerű gazdasági tevékenységet csak kiegészítő jelleggel folytathat, a gazdasági társaság tevékenységéből származó nyereség a tagok (részvényesek) között nem osztható fel, az a gazdasági társaság vagyonát gyarapítja.

(4) Nonprofit gazdasági társaság más társasági formába csak nonprofit jellegének megtartásával alakulhat át, nonprofit gazdasági társasággal egyesülhet, illetve nonprofit gazdasági társaságokká válhat szét.

(5) Külön törvény határozza meg, hogy a nonprofit gazdasági társaság milyen előfeltételek fennállása esetén minősül közhasznú szervezetnek, és ehhez milyen követelményeket kell teljesítenie. A közhasznú tevékenységet a társasági szerződésben (alapszabályban, alapító okiratban) meg kell határozni. A közhasznú szervezeti minőséget - a társaság alapításakor vagy később - kérelemre a cégjegyzéket vezető megyei (fővárosi) bíróság (a továbbiakban: cégbíróság) állapítja meg. A közhasznú szervezeti jellegét cégnevében a nonprofit gazdasági társaság feltüntetheti.

(6) Ha a közhasznú szervezetnek minősülő nonprofit gazdasági társaság jogutód nélkül megszűnik, úgy a tartozások kiegyenlítése után a társaság tagjai (részvényesei) részére csak a megszűnés kori saját tőke összege adható ki, legfeljebb a tagok (részvényesek) vagyoni hányadának teljesítéskori értéke erejéig. Az ezt meghaladó vagyont a cégbíróság a társasági szerződés (alapszabály, alapító okirat) rendelkezései szerint fordítja közcélokra. Ilyen

¹⁴ 2006.évi IV.törvény

rendelkezés hiányában a cégbíróság a megmaradt vagyont a megszűnő nonprofit gazdasági társaság közhasznú tevékenységével azonos vagy ahhoz hasonló közérdekű célra fordítja.

A 4.§ megteremti a nonprofit gazdasági társaság intézményét. Nonprofit gazdasági társaság létrejöhet úgy is, hogy a már működő gazdasági társaság legfőbb szerve elhatározza a nonprofit gazdasági társaságként való továbbműködést. Visszafelé azonban ez nem működik, tehát egy nonprofit gazdasági társaság nem határozhatja el, hogy profitérdekelt gazdasági társaságként működik tovább, hiszen a nonprofit gazdasági társaság lényege veszne el az átalakulással.

A gyakorlat szerint inkább jellemző a jogi személyiséggel rendelkező társaságoknál a nonprofit jelleg, különösen a Kft.-nél a jellemző. Fontos szabály, hogy a társaság nonprofit jellegét a cég nevében a társasági forma megjelölésénél fel kell tüntetni, így pl. a társaság nevében szerepelnie kell, hogy „nonprofit korlátolt felelősségű társaság”.

A nonprofit társaság tevékenysége

Nonprofit gazdasági társaság nem jövedelemszerzésre irányuló, tehát nem nyereségorientált társaság, szemben például a Kft.-vel, amely üzletszerű közös gazdasági tevékenység végzésére jön létre. A nonprofit gazdasági társaság üzletszerű gazdasági tevékenységet csak kiegészítő jelleggel folytathat, a társaság tevékenységéből származó nyereség pedig a tagok között nem osztható fel, az a gazdasági társaság vagyonát képezi. A nonprofit társaság célja elsősorban a társadalom közös szükségleteinek kielégítését szolgáló tevékenység folytatása.

Előzmények

A nonprofit gazdasági társaságra vonatkozó jogszabályok létrehozásának az volt a célja, hogy a korábban alapított és működő közhasznú társaságok megszűnjenek. Törvényi előírás alapján a közhasznú társaságok 2009. július 30-ig kötelesek más nonprofit társasággá átalakulni, vagy megszűnni. 2007. július 1-je óta pedig közhasznú társaság már nem alapítható a törvény alapján. A megszűnés helyetti átalakulás egyik módja, ha a korábbi közhasznú társaságból nonprofit korlátolt felelősségű társaság alakul.¹⁵ Ezek a jogi személyek nem saját bevételeikből tartják fenn magukat, hanem vagy az állami

¹⁵ Lenkovics Barnabás Székely László Magyar polgári jog A személyi jog vázlata

vagy a helyi önkormányzati illetőleg a társadalombiztosítási költségvetési forrásokból gazdálkodnak.

Közhasznú nonprofit társaság

Sajátos jogállást szerezhet egy nonprofit társaság akkor, ha a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. Törvény (Kész) vonatkozó rendelkezéseinek alapján közhasznú vagy kiemelkedően közhasznú szervezetté való minősítését kéri. Hogy egy társaság kiemelkedően közhasznú szervezetnek minősüljön, ebben az esetben a Ksz.-ben felsorolt előírásoknak meg kell felelnie. (így pl. olyan közfeladatot kell ellátnia, amelyről törvény vagy más jogszabály rendelkezése szerint valamely állami szervnek, vagy helyi önkormányzatnak kell gondoskodnia).

Egy nonprofit gazdasági társaság közhasznú jellegét elhatározhatja az alapításakor, de lehetősége van arra, hogy a működése során kérje a közhasznú jogállás megállapítását és nyilvántartásba vételét az illetékes cégbíróságnál. A közhasznú szervezeti jelleg a társaság cégnevében a nonprofit gazdasági társaság jogosult feltüntetni.

A közhasznú szervezet működési és gazdálkodási rendje

A közhasznú szervezet működésére vonatkozóan jóval részletesebb szabályokat kell tartalmaznia a létesítő okiratnak, mint más gazdálkodó szervezetnek. Ezzel is próbálják garantálni, hogy a közhasznú szervezet valóban ne egyének vagyonszerzését szolgálhassa, hanem főként arra legyen hivatott, hogy a közhasznú feladatot minél színvonalasabban ellássa. A közhasznú nonprofit gazdasági társaságok feletti törvényességi felügyeleti jogkört, a közhasznú tevékenység tekintetében, az ügyészség gyakorolja.

A vagyon felosztása megszűnés esetén

Abban az esetben, ha a nonprofit gazdasági társaság megszűnik, a megmaradt vagyonnal való rendelkezés lehetősége attól függ, hogy a társaság közhasznú szervezet volt, vagy sem. Amennyiben a nonprofit társaság közhasznú jogállással rendelkezett, a tagok vagyoni hozzájárulásukat annak teljesítéskori értéke erejéig kaphatják vissza. Az ezen felüli vagyont a társasági szerződésben meghatározott közcélra kell fordítani. Ha a

társasági szerződés ilyen célt nem határoz meg, a cégbíróság jelöli ki a felhasználás kedvezményezettjét.

Abban az esetben, ha a nonprofit gazdasági társaság nem rendelkezett közhasznú, vagy kiemelten közhasznú jogállással, és a társaság társasági szerződése ezt lehetővé teszi, nincsen akadálya annak, hogy a társasághitelezők kielégítése után megmaradó vagyona a tagok között felosztásra kerüljön.

2006.évi IV. Törvény 5.§

¹⁶ 5. § (1) Természetes személy egyidejűleg csak egy gazdasági társaságban lehet korlátlanul felelős tag.

(2) Kiskorú személy nem lehet gazdasági társaság korlátlanul felelős tagja.

(3) Közkereseti és betéti társaság nem lehet gazdasági társaság korlátlanul felelős tagja.

(4) Egyszemélyes gazdasági társaság - ha törvény eltérően nem rendelkezik - újabb egyszemélyes társaságot alapíthat, gazdasági társaság egyedüli tagja (részvényese) lehet.

A törvény 3. §a-a gyakorlatilag bárki számára lehetővé teszi, hogy gazdasági társaságot alapítson, társaságban tag lehessen. Az 5. § hitelezővédelmi okokból e főszabály alól állapít meg kivételeket. Korlátlan felelősség esetén a tag a társaság hitelezőivel szemben a társaság vagyona által nem fedezett tartozásokért korlátlanul, általában a többi taggal egyetemlegesen a saját vagyonával felel. A hitelezők kockázatának csökkentése érdekében természetes személy egyidejűleg csak egy gazdasági társaságban lehet korlátlanul felelős tag. Ezt a rendelkezést egészíti ki a (2) bekezdés, amely szerint a Polgári Törvény Könyv alapján cselekvőképtelen, vagy korlátozottan cselekvőképességű kiskorú személy egyáltalán nem lehet gazdasági társaság korlátlanul felelős tagja.

A gazdasági társaságok közül az egyszemélyes társaságokra a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény speciális szabályokat állapít meg. A gazdasági társaságoknak a társasági jellegük miatt általában több tagjuk van. Emiatt az egyszemélyes gazdasági társaságot nem is ismeri minden ország joga. Az új Gt. - a korábbi szabályozással azonosan - továbbra is fenntartotta az egyszemélyes társaság intézményét korlátolt felelősségű társaságok és részvénytársaságok vonatkozásában. A speciális szabályoktól eltekintve az egyszemélyes társaságokra értelemszerűen a többszemélyes társaságokra irányadó szabályokat kell alkalmazni.

¹⁶ 2006.évi IV.törvény

Egyszemélyes társaság létrejötte

Az egyszemélyes társaságok létrejöttének két lehetséges módja van, azaz vagy egy már létező társaság üzletrészeit, részvényeit szerzi meg egy tag, részvényes, vagy egy tag alapítja, illetve egy részvényes veszi át a megalapítandó részvénytársaság összes részvényét. Az egyszemélyes társaság alapító okirattal jön létre. Az alapító okirat tartalmára és alakszerűségére értelemszerűen alkalmazni kell a társasági szerződésre vonatkozó szabályokat, értve ez alatt azt is, hogy közokiratba vagy ügyvédi ellenjegyzéssel ellátott okiratba kell foglalni azt. Fontos megemlíteni, hogy a régi Gt.-ben foglalt tilalmat az új Gt. feloldotta, amely szerint egyszemélyes társaság új egyszemélyes társaságot nem alapíthat, a jelenleg hatályos társasági törvény erre már lehetőséget ad.

2006.évi IV. Törvény 6.§

¹⁷ 6. § (1) Törvény a gazdasági társaság alapítását hatósági engedélyhez (alapítási engedély) kötheti.

(2) Ha valamely gazdasági tevékenység gyakorlását jogszabály - ide nem értve az önkormányzati rendeletet - hatósági engedélyhez (a tevékenységi kör gyakorlásához szükséges engedélyhez) köti, a gazdasági társaság e tevékenységét csak az engedély birtokában kezdheti meg, illetve végezheti.

(3) Képesítéshez kötött tevékenységet, ha jogszabály - ide nem értve az önkormányzati rendeletet - kivételt nem tesz, gazdasági társaság csak akkor folytathat, ha e tevékenységben személyesen közreműködő tagjai, munkavállalói, illetve a társasággal kötött tartós polgári jogi szerződés alapján a társaság javára tevékenykedők között legalább egy olyan személy van, aki a jogszabályokban foglalt képesítési követelményeknek igazolt módon megfelel.

Az új törvény rámutat arra a helyzetre, hogy vannak olyan hatósági engedélyek, amelyeket az alapítóknak már a gazdasági társaság létrehozása előtt be kell szerezniük. A képesítéshez kötött tevékenységet meg kell különböztetni az engedélyhez kötött tevékenységtől. A Gt. kimondja a vállalkozói szabadság egyik alapelvét, hogy gazdasági társaság bármely tevékenységet folytathat, amit törvény nem tilt, vagy nem korlátoz.

¹⁷ 2006.évi IV.törvény

3.3 A tevékenységeknek három nagy csoportja létezik.

A minden korlátozás nélkül, szabadon gyakorolható tevékenységek: Ebbe a csoportba azok a tevékenységek tartoznak, amelyek nem tiltottak, illetve gyakorlásuk semmilyen feltételhez nem kötött, szabadon gyakorolhatóak.

A tilos tevékenységek: amelyek gyakorlására gazdasági társaságot nem lehet létrehozni. Ilyen tevékenység lehet, szabálysértés elkövetése, tiltott reklámtevékenység. A feltételhez kötött tevékenységek ebben a formában az adott tevékenységet csak akkor folytathatja a társaság, ha bizonyos feltételeknek meg tud felelni.

A feltételhez kötött tevékenységek: Ebbe a csoportba azok a tevékenységek tartoznak, amit csak akkor folytathat a gazdasági társaság, ha bizonyos feltételeknek meg tud felelni.

Koncesszióköteles tevékenységek: A koncessziós szerződés a kizárólagos állami, önkormányzati vagy önkormányzati társulási tulajdonhoz, vagy a kizárólagos állami, vagy önkormányzati hatáskörbe utalt tevékenységek gyakorlásához kapcsolódik.

Hatósági engedélyhez kötött tevékenységek: Alapítási engedély akkor szükséges, ha a törvény a gazdasági társaság alapítását hatósági engedélyhez köti. Az alapítási engedély hiányában a társaság nem jöhet létre, tehát az alapítónak már a gazdasági társaság megalapítása előtt be kell szereznie az engedélyeket. Az engedélyt a cégbejegyzési kérelemhez mellékelni kell, ennek elmulasztása esetén a cégbíróság a kérelmet hiánypótlási eljárás nélkül elutasítja. Alapítási engedély hiányában nem jegyzik be a cégnyilvántartásba például a hitelintézeti és pénzügyi vállalkozást, vagy temetkezési szolgáltatás végzésére létrehozandó gazdasági társaságot. Az alapítási engedély megszerzése nem kerülhető meg úgy, hogy a cégnyilvántartásban lévő gazdasági társaság változásbejegyzési eljárás keretében olyan tevékenység bejegyzését kérje, amely tevékenységnél a törvény a cégalapítást hatósági engedélyhez köti. Alapítási engedélyt csak törvény írhat elő.

Képesítéshez kötött tevékenységek: Az ilyen megkötéssel végezhető tevékenységnél szakmai ismeretek szükségesek. Ez azt jelenti, hogy a gazdasági társaság valamelyik tagja, munkavállalója rendelkezik az adott képesítéssel. A tevékenység abban az esetben is végezhető, ha a társaság tagja vagy alkalmazottja ugyan nem rendelkezik a szükséges szakmai végzettséggel, de a társaság javára egy harmadik személy megbízási jogviszony keretében elvégzi. Képesítési követelményeket bármilyen jogszabály előírhat, kivéve az önkormányzati rendeletet.

Formához kötött tevékenységek: A társas vállalkozások esetében érvényesülő formakényszeren belül még további szűkítése lehet a választható gazdasági formának. Ugyanis egyes gazdasági tevékenységek csak meghatározott társasági formában végezhetőek. Banki, pénzügyi tevékenységet, biztosítási, közraktári tevékenységet és a koncesszióköteles tevékenységek egy részét csak részvénytársasági formában lehet folytatni

Bejelentéshez kötött tevékenységek: Egyes tevékenységek megkezdését a vállalkozásnak kötelessége bejelenteni a gazdasági társaság székhelye szerinti illetékes közigazgatási szervhez. Például a játék automatak üzemeltetése, vagy időszaki lap kiadása ilyen bejelentéshez kötött tevékenység.

Nyilvántartásba vételhez kötött tevékenységek: Ebben az esetben a gazdasági társaság addig nem kezdheti meg a tevékenységét, amíg az adott jegyzékben nem szerepel. Ebbe a kategóriába tartozik például az utazásszervezés, csomagküldő, ingatlanközvetítő vagy tolmácsolási tevékenység, stb.

2006.évi IV. Törvény 7.§

¹⁸ 7. § (1) Az e törvényben előírt jognyilatkozatokat és határozatokat írásban - ideértve a legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátott elektronikus okiratot is - vagy más bizonyítható módon kell a címzett tudomására hozni. Ha e törvény valamely nyilatkozat megtételére vagy cselekmény elvégzésére határidőt nem állapít meg, a nyilatkozatot vagy a cselekményt haladéktalanul meg kell tenni, illetve haladéktalanul a címzett tudomására kell hozni.

¹⁸ 2006.évi IV.törvény

(2) Ha az iratot postán küldték el, azt a tértivevényen feltüntetett átvételi időpontban, ajánlott küldemény esetében pedig - az ellenkező bizonyításáig - a feladástól számított ötödik munkanapon a belföldi címzetthez megérkezettnek kell tekinteni.

(3) A tagok (részvényesek) a társasági szerződésben (alapszabályban, alapító okiratban) előírhatják a tagsági jogok elektronikus hírközlő eszközök igénybevételével történő gyakorlásának módját és feltételeit. Tilos ezen eszközök oly módon történő alkalmazása, amely a tagok (részvényesek) egy része számára a joggyakorlást megnehezítené vagy ellehetetlenítené.

A 7. § a törvény által szabályozott jognyilatkozatokról és határozatokról rendelkezik, új fogalom a törvényben az elektronikus okiratra vonatkozó normák meghatározása. Az elektromos aláírásokat a 2001. évi XXXV. törvény (az elektronikus aláírásokról) szabályozza. A 7. § (3) bekezdése új rendelkezést tartalmaz, lehetővé teszi a társasági szerződés rendelkezése alapján a tagok tagsági jogaikat elektronikus hírközlő eszközök útján gyakorolják.

2006.évi IV. Törvény 8.§

¹⁹8. § (1) A gazdasági társaságnál foglalkoztatott munkavállalók jogaira és kötelezettségeire, valamint a munkaügyi kapcsolatokra a Munka Törvénykönyve rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) A gazdasági társaságvezető állású munkavállalónak minősülő alkalmazottai feladatkörükben a társaság érdekeinek elsőlegessége alapján kötelesek eljárni.

(3) A gazdasági társaság munkavállalóinak a társaság működésének ellenőrzésében való részvételét a 38-39. § szabályozza.

A törvény szabályozása nem érinti a munkajogot, a gazdasági társaság azonban akár jogi személy akár nem, cégneve alatt munkáltató, tehát munkáltatói jogokat gyakorolhat a társaság munkavállalóival szemben. Tartalmi újítást jelent, a vezető tisztségviselőkre vonatkozó követelmény, miszerint a törvény kimondja, hogy feladatkörükben a társaság érdekeinek elsőlegessége szerint köteles eljárni. Abban az esetben, ha a gazdasági társaság teljes időben foglalkoztatott munkavállalóinak létszáma meghaladja a kétszáz főt, üzemi tanácsot alapíthat, ami ellenőrizheti a társaság működését.

A Gt.szabályozása nem terjed ki a munkajogra. A gazdasági társaság viszont cégneve alatt munkáltató, tehát munkáltatói jogokat gyakorolhat a társaság munkavállalóival szemben.

2006.évi IV. Törvény 9.§

9. § (1) A tagok (részvényesek) e törvény, illetve más jogszabályok keretei között a társasági szerződés (alapszabály, alapító okirat) tartalmát szabadon állapíthatják meg, e törvény rendelkezéseitől azonban csak akkor térhetnek el, ha ezt a törvény megengedi. Nem minősül a törvénytől való eltérésnek olyan további rendelkezés társasági szerződésbe (alapszabályba, alapító okiratba) való foglalása, amelyről e törvény nem szól, ha a rendelkezés nem áll ellentétben a

¹⁹ 2006.évi IV.törvény

társasági jog általános rendeltetésével, vagy az adott társasági formára vonatkozó szabályozás céljával, és nem sérti a jóhiszemű joggyakorlás követelményeit.

(2) A gazdasági társaságoknak és tagjaiknak (részvényeseinek) e törvényben nem szabályozott vagyoni és személyi viszonyaira a Polgári Törvénykönyv (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

A 9. § (1) bekezdése kimondja az alapítók társasági szabadságát, ellenben rögzíti azt is, hogy a törvény rendelkezései általában kógensek, amelyektől abban az esetben lehet eltérni, ha ezt a törvény megengedi. A törvény mögöttes jogterülete továbbra is a Polgári Törvénykönyv, viszont nem lehet szó szerint alkalmazni a gazdasági társaságokra a törvényt.

2006.évi IV. Törvény 10.§

²⁰ 10. § (1) *Társasági jogvitának minősül*

a) a gazdasági társaság és tagjai (részvényesei) - ideértve a kizárt vagy a társaságtól egyébként megvált korábbi tagot is - közötti, a társasági jogviszonyon alapuló valamennyi jogvita;

b) a tagok (részvényesek) egymás közötti jogviszonyában a társasági szerződéssel (alapszabállyal, alapító okirattal) kapcsolatban, vagy a társaság működésével összefüggésben keletkezett jogvita;

c) a 45. § (2) bekezdése szerinti jogvita; valamint

d) a 64. § szerinti jogvita.

(2) Az (1) bekezdés a) és c) pontjában szereplő társasági jogvitában a tagok (részvényesek) a társasági szerződésben (alapszabályban, alapító okiratban) állandó vagy eseti választott bíróságot köthetnek ki, továbbá az (1) bekezdés b) és d) pontjában megjelölt társasági jogvitát az érintett felek megállapodással, a megállapodásuk szerinti állandó vagy eseti választott bíróság elé vihetik.

(3) A választott bírósági eljárásra - ha e törvény másként nem rendelkezik - a választott bíróságról szóló 1994. évi LXXI. törvény előírásai az irányadók.

A társasági jogvitára nézve megmaradt az 1997.évi Gt. azon szabálya, hogy a választott bíróság igénybeviteléről a társasági szerződésben kell rendelkezni, és meg kell jelölni az illetékes bíróságot.

²⁰ 2006.évi IV.törvény

4 A Kft alapítására, működésére, megszűnésére vonatkozó hatályos jogi szabályok.

A Kft.-k jogi és gazdasági természetét illetően a jogi szabályozási modell szempontjából a kezdetektől megfigyelhető egyfajta kettősség. Jogalkotási szempontból kérdéses, hogy vajon ez a társasági forma a tőkeegyesülések, avagy a személyegyesülések jogi karakteréhez közelít –e jobban.

4.1 Korlátolt Felelősségű Társaság története

Magyarországon a Kft. viszonylag új intézménynek számít. A Korlátolt Felelősségű Társaság elnevezés gondolata Németországból származik, mégis az első Kft.-t igaz a német jogirodalmi ötlet felhasználásával Dániában 1889-ben alapították meg először. Németországban 1892-ben lépett hatályba a Kft.-ről szóló törvény. Ezután számos európai ország is meghonosította ezt a társasági formát. Magyarországon az 1930.évi V. tc., a Korlátolt Felelősségű Társaságról és a csendes társaságokról honosította meg ezt a társasági formát. Korlátolt Felelősségű Társaság fogalma: Olyan gazdasági társaság, amely előre meghatározott összegű törzsbetétekből álló törzstőkével alakul, és amelynél a tag kötelezettsége a társasággal szemben csak törzsbetétének szolgáltatására és a társasági szerződésben meghatározott egyéb vagyoni hozzájárulás szolgáltatására terjed ki. Az előre meghatározott törzstőke azt jelenti, hogy a társaság tőkéjét nem változtatja tetszés szerint, hanem csak a tőkeemelésre és leszállításra vonatkozó kötöttebb szabályok szerint járhat el. A Kft alapításakor vagy a társaságba belépéskor minden tag kötelezően rendelkezik egy törzsbetéttel, ami a hozzájárulása. Ezen felül vállalhat egyéb vagyoni hozzájárulást is pl. pótbefizetést. A Korlátolt Felelősségű Társaság elnevezés nem pontosan fedi a társaság jellegét, mivel ennél a társasági formánál csak a tagok felelőssége korlátozott, maga a társaság a hitelezők irányában teljes vagyonával, korlátlanul felel. A tagok pedig törzsbetétjük és az esetleges pótbefizetések teljesítéséért nem a társasági hitelezőknek felelnek, hanem magának a társaságnak, illetve közvetetten a többi tagnak is. A tag felelőssége a társasággal szemben közvetett, elsősorban a törzsbetétének szolgáltatására terjed ki. Ez azt jelenti, hogy ha a tag törzsbetétének teljes összegét még nem fizette be, úgy a társaság

hitelezője nem fordulhat közvetlenül a tag ellen törzsbetétje hátralékos összegének befizetése végett, a tagot erre csak a társaság tudja rászorítani.

A korlátozott felelősségű tagokból álló társaság pontosabb elnevezés lehetne erre a társasági formára. Ez a tagi korlátozott felelősség tekinthető a kft. legfontosabb jellemvonásának.

4.2 A kft alapítására vonatkozó hatályos jogi szabályok

A korlátolt felelősségű társaság, társasági szerződéssel jön létre. A társasági szerződésnek tartalmazni kell: társaság cégnevét és székhelyét, tagokat, nevük és lakcímük feltüntetését, társaság tevékenységét, társasági vagyon mértékét, rendelkezésre bocsátás módját, és idejét. Ezen felül, a dokumentumnak tartalmazni kell mindazt, amit a törvény egyes társaságokra előír. Fontos szabály, hogy a Kft társasági szerződése nem mondható fel. A társaságtól a kizárás intézményét leszámítva csak az üzletrész átruházása útján lehet megválni. Az üzletrész átruházása esetén a tagsági jogok és kötelezettségek az üzletrész megszerzőjére szállnak. A társaság törzstőkéje az egyes tagok törzsbetéteinek összességéből áll. A törzsbetét a tagok vagyoni hozzájárulása, amely pénzbeli illetve nem pénzbeli betétből áll. A jegyzett tőke részét képező nem pénzbeli hozzájárulás bármilyen vagyoni értékkel rendelkező forgalomképes dolog, illetve szellemi alkotás, valamint vagyonértékű jog lehet. A tagok törzsbetétei különböző mértékűek lehetnek, az egyes törzsbetétek mértéke azonban nem lehet kevesebb százezer forintnál. Minden tagnak egy törzsbetéte van, egy törzsbetétnek viszont több tulajdonosa lehet a közös tulajdon szabályai szerint. ²¹115. § A társaság bejegyzésére csak azután kerülhet sor, ha a bejegyzési kérelem benyújtásáig minden egyes pénzbeli hozzájárulásnak legalább a felét a társaság javára befizették. ²²Ha a tagok a nem pénzbeli hozzájárulás értékének megállapításánál nem vettek igénybe könyvvizsgálót vagy más szakértőt, úgy meg kell határozniuk milyen szempontok alapján történt meg a hozzájárulás értékelése. Ezen nyilatkozatukat az ügyvezető 117. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozatához kell csatolni.

A Gt. szabályozza a pénzbeli hozzájárulások befizetésének határidejét is. Az ügyvezető köteles a cégbírósághoz történő bejelentéssel egyidejűleg nyilatkozni arról, hogy ezek a

²¹ Gt. 115.§

²² Nochta Tibor Társasági jog 231. oldal

kikötések teljesültek. Tilos a tagokat nyilvános felhívás útján gyűjteni, illetve a társaság alapításánál a törvény a zártkörűség elvét és szabályait alkalmazza. Ez azt jelenti, hogy a tagok a nyilvánosság kizárásával, közösen megállapodva hozzák létre a társaságot. A társaság személyes jelege és a szervezeti szabályokból fakadó egymásrautaltság nem érvényesülhet akkor, ha nyilvános felhívás útján bárki tagja lehet a társaságnak. Egyszemélyes társaság alapításához alapító okirat elfogadására van szükség. Korlátolt Felelősségű Társaságot egy személy is alapíthat (egyszemélyes Kft.) illetve ilyen társaság létrejöhet úgy is, hogy a már működő társaság valamennyi üzletrészesének tulajdonjogát egy tag szerzi meg. Egyszemélyes társaság alapításához alapító okirat elfogadására van szükség.

4.3 A Korlátolt Felelősségű Társaság működése

Elvben nem különülnek el a társaságon belül a képviselői, illetve az ügyintézői feladatok, mégis lényegében két fő részre tagolhatjuk a Kft. szervezetét. Létezik a taggyűlés, mint a tagok összességének határozathozó, ügydöntő testülete, vagyis a társaság legfőbb döntéshozó szerve. Létezik továbbá az irányítást és képviseletet ellátó szervezet, aki vagy egyetlen személyt jelent a Kft. ügyvezetőjét, vagy az ügyvezetők testületét. A Kft.-nél nem mindig kötelező, de az esetek nagy részében létrejöhet a felügyelő bizottság, és igénybe vehet a társaság könyvvizsgálót is.

A taggyűlés: a Korlátolt Felelősségű Társaság legfőbb szerve a taggyűlés. A taggyűlést legalább évente egyszer össze kell hívni. A legfőbb szerv működésének legfőbb szabályaira illetve feladatára a Gt. 19-20 § tér ki. A Gt. részletesen meghatározza, hogy melyek azok a kérdések, amelyek kizárólagos hatáskörébe tartoznak. A taggyűlésen a tagot meghatalmazott személy is képviselheti, nem lehet meghatalmazott cégvezető, ügyvezető, felügyelőbizottság tagja, a társaság könyvvizsgálója. A meghatalmazást közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni. A taggyűlés határozatképessége megállapításához a törvény a törzstökében való részesedés arányát, illetve a szavazati jogokat hívja segítségül: így akkor határozatképes a taggyűlés, ha azon törzstőke fele vagy a leadandó szavazatok többsége képviselve van. A társasági szerződés ennél nagyobb részvételi arányt is előírhat. Rendelkezik a törvény arról is, hogy mi a teendő határozatképtelenség esetén: újra össze kell hívni a taggyűlést, amely az eredeti napirenden szereplő

ügyekben a jelenlevők által képviselt törzstőke, és szavazati jog mértékétől függetlenül határozatképes. Ez abban az esetben lehetséges, ha a társasági szerződés nem rendelkezik másként. A taggyűlést, a társasági szerződés másként nem rendelkezik, a társaság székhelyére kell összehívni, ettől csak abban az esetben lehet eltérni, ha valamennyi tag, hozzájárul. A taggyűlést, ha a társasági szerződéstől nem tér el az ügyvezető hívja össze, a meghatározott eseteken kívül ezt akkor is meg kell tenni, ha a társaság érdekében egyébként is szükséges. Az ügyvezető köteles taggyűlést összehívni: ha a társaságot fizetéseképtelenség fenyegeti, a társaság saját tőkéje veszteség következtében a felére csökken, illetve a fizetéseit megszüntette, vagy ha a vagyona tartozásait nem fedezi. Bármelyik esetben a tagoknak az összehívott taggyűlésen feladatuk a törzstőke rendbetétele, így határozhatnak például pótbefizetésről. A taggyűlésről az ügyvezető készít jegyzőkönyvet, amelyet az ügyvezető és egy a taggyűlésen jelenlevő, hitelesítőnek megválasztott tag írja alá. Az ügyvezető a taggyűlés által hozott határozatokról folyamatos nyilvántartást vezet (határozatok könyve). A határozatokat, azok meghozatala után be kell vezetni a határozatok könyvébe.

4.4 A társasági szerződés módosítása

A társasági szerződés módosítható taggyűlésen, taggyűlésen kívül hozott írásbeli határozattal vagy módosulhat üzletrész értékesítésével.

Ha a Gt. másként nem rendelkezik, a társasági szerződés módosításáról a gazdasági társaság legfőbb szerve határoz. A módosításhoz a törvény vagy társasági szerződés egyhangúságot, háromnegyedes, kétharmados vagy többségi szavazatot írhat elő az egész tagsághoz, ill. a jelenlévőkhöz viszonyítva.

A legfőbb szerv határozata alapján módosított társasági szerződést (alapító okiratot, alapszabályt) a tagok aláírják és ügyvéd, közjegyző vagy a társaság jogtanácsosa is ellenjegyezi. Az utóbbi csak akkor, ha munkaviszonyban áll a céggel.

A Gt. speciális szabályokat tartalmaz az alábbi esetekben:

A gazdasági társaság székhelyének (telephelyének) és fióktelepének, valamint tevékenységi körének megváltozása során a bejegyzésre vonatkozó rendelkezéseket azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a szerződésmódosítást a gazdasági társaság legfőbb szervének ülésén felvett jegyzőkönyvbe lehet foglalni és a döntést a gazdasági társaság legfőbb szerve egyszerű többséggel hozza meg.

A társasági szerződés módosítását 30 napon belül a Ct. rendelkezéseire is figyelemmel - be kell jelenteni a Cégbíróságnak. A jegyzett tőkével kapcsolatos módosítás bejelentésére irányadó határidő 60 nap, ill. átalakulásnál ezt a második taggyűléstől kell számítani. A legfőbb szerv összehívása nélkül írásban is lehet határozatot hozni, kivéve a mérleg elfogadása.

4.5 A mellékszolgáltatás

²³ A vagyoni hozzájárulás szolgáltatása kötelező, ezen túlmenően azonban a tag és a társaság megállapodására van bízva, hogy a tag a társaság működéséhez egyéb vagyoni értékű szolgáltatás nyújtásával is hozzájáruljon. Ezt nevezik mellékszolgáltatásnak. Nem kötelező vállalni, de ha tag önként vállalja, akkor kötelező teljesíteni.

A mellékszolgáltatás tipikusan személyes közreműködést jelent. A mellékszolgáltatás lehet személyhez köthető, ezért az üzletrész átruházása estén a törvényi főszabály nem a mellékszolgáltatás átszállását, hanem annak megszűnését mondja ki.

4.6 Pótbefizetés

A Kft.-nél az alapításkori vagyoni hozzájáruláson túlmenően fennáll annak a lehetősége is, hogy a tagok a törzstőke védelmében a társasági szerződésben vállalják, hogy veszteség esetén a veszteségek pótlására pótbefizetést teljesítenek. A pótbefizetés egyik legfontosabb jellemvonása, hogy a tag törzsbetétjét nem növeli, ezáltal a társaság törzstőkéjét sem. A pótbefizetések rendjét szabályozni kell a társasági szerződésben.

4.7 Az osztalék

Miután a tag vagyoni hozzájárulását a társaság rendelkezésére bocsátotta, azt már többet nem követelheti vissza, sőt a társaság saját tőkéjéből a tagok javára, azok társasági tagviszonyára figyelemmel a társaság fennállása alatt kifizetést csak a Gt.-ben meghatározott esetben eszközölhet. Osztalék társaságnak a Gt. és a számviteli szabályok szerint felosztható és a taggyűlés által felosztani rendelt adózott eredményből

²³ Dr. Török Gábor A magyar társasági jog alapjai 94. oldal

a tagnak jutó arányos hányad. Az osztalék tipikusan, de nem kizárólagosan pénzben kerül kifizetésre.

4.8 A Korlátolt Felelősségű Társaság Ügyvezetése

A Kft esetében az ügyvezetőt (ügyvezetőket) tekintjük a gazdasági társaság szervezeti képviselőjének, aki ellátja a társasághoz tartozó ügyek intézését, a társaság vezetését, képviselétét, a tagjegyzék vezetését, a taggyűlés összehívását, és adatszolgáltatási és bejelentési kötelezettségek teljesítését. Az ügyvezetőt a tagok választják maguk közül, de ügyvezető lehet kívülálló személy is. A társasági szerződésben meghatározható az is, hogy minden tag ügyvezető lehet, viszont meg kell felelniük a vezetői tisztségviselőkre vonatkozó általános szabályoknak. A Gt. általános jelleggel az ügyvezetők feladatkörébe utalja a társasági ügyek intézését, kiemeli a munkáltatói jogkör gyakorlását a társaság munkavállalóinak tekintetében. Az ügyvezető fontos feladatköre a tagjegyzék vezetése, a mindenkori tagi összetételt vezető okirat.²⁴ A tagjegyzéknek tartalmaznia kell valamennyi tag nevét, lakóhelyét és törzsbetétét, ha van közös tulajdonban levő üzletrész, akkor az egyes tulajdonosok és a közös képviselő nevét, lakóhelyét és törzsbetéte mértékét, valamint a társasági szerződésnek az esetleges pótbefizetésekre és mellékszolgáltatásokra, valamint az üzletrész átruházásának korlátozására vagy kizárására vonatkozó rendelkezéseit.

Az ügyvezetőnek kötelessége a tagjegyzéket, illetve a tagjegyzékben feltüntetett adatok megváltoztatása esetén a hatályos tagjegyzéket a cégbíróságnak benyújtani. A cégnylvánosságra tekintettel a cégbíróságon a tagjegyzéket bárki megtekintheti.

Az ügyvezetést terheli a társaság a társaság üzleti könyveinek szabályszerű vezetési kötelezettsége.

4.9 A felügyelőbizottság és a könyvvizsgáló

A felügyelőbizottság Kft.-nél nem kötelező, amennyiben a tagok ezt a társaság ügyvezetésének ellenőrzése céljából szükségesnek tartják, akkor a társasági szerződésben bármikor előírhatják felügyelőbizottság létrehozását. Ugyancsak vonatkozhat Kft.-re a munkavállalói ellenőrzési jogok biztosítása érdekében kötelezően

²⁴ Dr. Török Gábor A magyar társasági jog alapjai 102. oldal

felállítandó felügyelőbizottság, hiszen kógensen írja ezt elő a Gt. valamennyi gazdasági társaság esetében, ha a társaság teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalóinak létszámban, éves átlagban a kétszáz főt meghaladja. A felügyelőbizottsági tagok megbízatása határozott időre szól. A felügyelőbizottság köteles megtárgyalni a társaság legfőbb szerve elé kerülő valamennyi lényeges üzletpolitikai jelentést.

A könyvvizsgáló a felügyelőbizottsággal szemben nem a társaság szerve, hanem a társaság törvényes működésének külső biztosítója. A könyvvizsgálót a társaság legfőbb szerve választja, és megbízási szerződést köt, amely maximális időtartama 5 év, ami megújítható. Könyvvizsgáló nemcsak természetes, hanem jogi személy is lehet. A könyvvizsgáló kifejezetten a pénzügyi- számviteli ellenőrző szerve. Alapfeladata a számviteli törvény szerinti beszámoló valóságának és jogszerűségének vizsgálata.

4.10 A gazdasági társaság megszűnési formái, illetve gyakorlati példa egy Kft. felszámolásáról

A társaság megszűnésének elhatározásához a taggyűlésnek legalább háromnegyedes szótöbbséggel hozott határozatára van szükség.

A társaság jogutód nélküli megszűnése: A hitelezők kielégítése után fennmaradó vagyonból először a pótbefizetéseket kell visszatéríteni, majd a további részt a társasági szerződés eltérő rendelkezése hiányában a törzsbetétek arányában kell felosztani a társaság tagjai között. A törzsbetét arányos felosztásától a társasági szerződés eltérhet.

4.11 A társaság végelszámolással való megszűnése

Ebben az esetben a végelszámolási eljárásról szóló cégbírószági végzés közzétételét követően, a végelszámoló köteles a Céglőnyben hirdetményt közzé tenni a végelszámolás eljárásról. A végelszámolás kezdő időpontjában, melyet a legfőbb szerv határozatában állapít meg, a cégvezető tisztségviselőjének megszűnik a megbízatása az ő helyébe lép a végelszámoló. A társaság vagyonának felosztására csak a társaság törlését követően kerülhet sor. Abban az esetben, ha a végelszámolás megindításakor, illetve a felszámolás elrendelésekor a társaság törzstőkéje még nem került teljes egészében befizetésre, a végelszámoló, illetve a felszámoló jogosult a még nem

befizetett befizetésekre vonatkozó kötelezettséget esedékessé tenni, és annak teljesítését a tagoktól megkövetelni, ha arra a társaság tartozásainak teljesítése érdekében szükség van. Abban az esetben, ha a társaság tagjainak a száma egy főre csökken, a társaság nem szűnik meg, hanem egyszemélyes társaságként működik tovább. Egy év áll rendelkezésére a megmaradt tagnak, hogy a társaság létszámát bővítse, abban az esetben, ha ez nem valósul meg, köteles a társasági szerződés módosításáról gondoskodni. A társasági szerződést alapító okirattá kell módosítani, mert az egyszemélyes társaságnak a működésére vonatkozó szabályai eltérnek a társaság működésétől, és ezt a létesítő okiratban is meg kell jeleníteni.

4.12 Csődeljárás

A csődeljárás során az adós fizetési haladékokat kap, és csődegyezés megkötésére tesz kísérletet, azaz a csődeljárás célja az, hogy az adós és a hitelező megegyezésre jussanak és a hitelező a követeléséhez, vagy amennyiben az egyezés során a tartozás egy részét elengedi, annak egy részéhez hozzájusson.²⁵ A csődeljárás lefolytatása iránti kérelmet a gazdálkodó szervezet vezetője nyújthat be a bírósághoz. Csődeljárás kezdő időpontja az a nap, amelyen az adós kérelme a bírósághoz érkezett.

A csődeljárás jellemzői

A csőd bejelentése az adós elhatározásán múlik, erre két évente egyszer van lehetősége.

A gyakorlat szerint az adós általában azért jelent csődöt, hogy megelőzze a hitelezők által kezdeményezett felszámolási eljárás lefolytatását, mivel csődeljárás alatt nem lehet felszámolási eljárást folytatni.

Az adós a csődeljárás bementésétől 15 napon belül köteles a hitelezőket tárgyalásra hívni, ahol 90 napos fizetési haladékokat kérhet. A tárgyalásról jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyben meg kell határozni azt az összeget, amelyet az adós kötelezettségként vállal. A tárgyalás eredményéről az adós 3 napon belül köteles értesíteni a bíróságot

²⁵ Sárközy Tamás Üzleti jog

A bíróság vagy megszünteti a csődeljárást, mert az adós nem kapta meg a fizetési haladékot, vagy ha megkapta vagyonfelügyelőt rendel ki és közzéteszi a fizetési haladékot tartalmazó végzést a cégközlönyben.

A vagyonfelügyelő: az a személy, akit a bíróság kirendel csődeljárás idejére, és aki korlátozza a gazdálkodó szervezet vezetőinek vagyonnal való rendelkezését, ellenőrzi a gazdálkodó szervezet vagyoni helyzetét, erről tájékoztatja a hitelezőket és a bíróságot.

A vagyonfelügyelő csak olyan kötelezettségvállalást hagyhat jóvá, amelyek az adós célszerű működéséhez szükségesek, a törvény előírja, hogy az adósnak is meg kell tennie mindent a fizetőképesség helyreállításáért.

4.13 A felszámolási eljárás

A fizetésképtelen gazdálkodó szervezetek jogutód nélküli megszüntetésére szolgáló eljárás. Célja a hitelezők kielégítése törvényben meghatározott módon. A felszámolási eljárás eredményeként az adós gazdálkodó szervezet jogutód nélkül megszűnik, tehát például a gazdasági társaságot a cégbíróság törli a cégjegyzékből.

Gyakorlati példaként szeretném bemutatni az **Eybl Hungária Kft.** 2009. január 05.-én indított felszámolási eljárását. A felszámolási eljárás megindítását külső illetve belső okokra lehet visszavetni.

Külső okok: pl. a piac romlása, gazdasági válság megjelenése, a versenytársak hirtelen feltörése.

Belső okok: például a megfelelően képzett munkaerő hiánya, vezetői rossz döntések sorozata, likviditási problémák, nem megfelelő beruházások.

Célom, hogy bemutassam mi vezetett az amúgy jó hírévvel rendelkező, egyedi termékeket gyártó autóiipari beszállítói cég felszámolásához.

4.14 Az Eybl Hungária Kft. bemutatása

Az Eybl Hungária Kft. egy osztrák tulajdonú multinacionális nagyvállalat magyarországi leányvállalata, melyet 1992-ben alapítottak. A magyarországi cég fő

tevékenysége autó ipari beszállítóként eredeti ülészetek és ülészetek készítése szövet, bőr és azok vegyes felhasználásával. Az cég legfőbb vevői: Daimler-Crysler, BMW, Audi, Saab, BMW. Az Eybl Magyarországon, Jánosházán, Nagykanizsán Lentiben és Körmenden végezte tevékenységét mintegy 1500 embernek biztosítva ezzel munkalehetőséget. A körmendi gyáregység létrehozásával 13 automata szabásgép segítségével a cég maga állította elő az alkatrészeket a további felhasználásra. Körmenden található ingatlan beruházási összege több mint 10 millió EUR volt.

Tulajdonosi szerkezet

A cég tulajdonosa 2007. 03. 31-ig az Eybl International AG volt. A világszerte tevékenykedő vállalatcsoport működésének fő területe járművek belső terének kialakításául szolgáló textíliák tervezése és termelése. A cég egyike volt Európa vezető autótextília és interieur termékek gyártóinak. Mint a világ legnagyobb autóipari beszállítója a körkötő-technológia területén az Eybl International AG a világvezető autógyárakat tarthatta számon vevői között. A cég részvényeit 2000. július 20-a óta a bécsi tőzsde „egyéb értékpapír-kereskedelmében” is jegyezték. A cég dolgozóinak száma körülbelül 4.500 fő volt.

2007. 03. 31-én tulajdonos váltás történt, melynek értelmében az Eybl Hungária Kft új tulajdonosa, a szintén osztrák székhelyű Eybl Ausztria GmbH lett.

1. Kép: A konszern logója

Az Eybl International AG története

Az Eybl International AG története 130 éve kezdődött el. Egy kis manufaktúraként indult, és lassú fejlődés során vált Európa egyik vezető textilszállítójává, Ausztria legnagyobb textilgyártójává.

4.15 A vállalat történetének legfontosabb eseményei

²⁶**1868.** Walter S. Smith egy kis céget alapít kókuszszőnyegek előállítására. A századfordulón Carl Eybl posztókereskedő vásárolja meg az üzemet, és létrehozza belőle az első osztrák mechanikus kókuszszőnyeg üzemet.

1958. Kenderszövöde létrehozása. A hatvanas évek elején az ausztriai és németországi termelési helyek átfogó fejlesztésébe kezdenek.

1982. Központ áthelyezés a kremsi ipari zónába.

1984. A „Henkel-plüss” kifejlesztése, amivel sikerül a piaci áttörés az autószővetek gyártásában. Az első ilyen szövettel borított autó a VW-Passat volt.

1989. Az autószővet gyártókapacitások kiépítése, a thermovelúr termelés megkezdése. A kilencvenes évek elején az eredeti ülészsztat konfekció felépítése (első vevő: Chrysler/Voyager).

1992. Részvénytársasággá alakulás, a keleti bővítés megkezdése (Magyarország, Szlovákia).

1996. Szlovák leányvállalat megalapítása, további magyarországi telephelyek nyitása.

1997. A termelés megkezdése az Eybl Cartex USA leányvállalatnál.

1998. Ez év márciusától a cég új neve Eybl International AG. A braziliai, valamint a romániai leányvállalat megalapítása. A cég tőzsdei jegyzése.

1999. A kínai termelés megkezdésének előkészületei. A Deutsche Bobinet szövetyártó cég átvétele, és 100%-os leányvállalatként való betagolása a konszernbe.

2000. A román üzem kibővítése. A részvény-visszavásárlási program kezdete.

2001. Három új értékesítési iroda nyitása az USA-ban, Angliában és Franciaországban.

2005. Újabb magyarországi leányvállalat alapítása Kőrmenden (Eybl Kőrmend Kft), az Eybl Hungária Kft-t kiszolgáló szabászat és logisztikai központ üzembe helyezése.

Tevékenységi kör

Az autóiipari üzletág (gépjárműszövetek: szövetyártás, bőr- és szövet ülészsztat konfekció, belső borítások, bőrbevonatú kormánykerekek, légzsák-szövet, kasírozott idomok) az Eybl International AG legjelentősebb üzletága volt, a konszernforgalom 93%-a itt termelődött meg. Az Eybl International AG második üzletága (7%-os

²⁶ Az Eybl Hungária Kft.archivuma

forgalmi részesedéssel) a sport- és munkaruházati szövetek előállítására volt, a 100%-os tulajdonában lévő Eybl Safety Textiles GmbH leányvállalatán keresztül.

Az autóipari textíliáknál az Eybl International kör-, lánc- és csomókötésű szöveteket kínált, továbbá szőtt árukat mindenekelőtt személygépkocsikhoz, ahol azokat oldalborításhoz, kalaptartókhoz, tetőkárpitokhoz használják fel. A szöveteket méteráruként közvetlenül az autógyártó üzemekhez, vagy azok beszállító cégeihez szállították, illetve ülészszerelés szövetként a konszern saját konfekcionáló üzemében kerültek feldolgozásra. A légzsákszövet gyártás beindításával új, gyorsan növekvő piac nyílt meg. Az Eybl autótextíliákat elsősorban a konszern központjában, Kremsben lévő telephelyen, továbbá a németországi, Egyesült Államokbeli és brazil leányvállalatoknál gyártották.

Kiemelt vevők voltak a méteráru területén: VW, DaimlerCrysler, Opel, Audi, BMW, Saab valamint a Suzuki.

Az eredeti autóülés szerelvények előállítása (ülészszerelés konfekció) adta a konszern forgalmának legnagyobb részét. Ez felöleli az eredeti szerelésű bőr- és szövet autóülés szerelvények gyártását, eredeti pótalkatrész-ellátást, eredeti tartozékok és konfekciós részek előállítását. Az autóülés szerelvények gyártása a konszern saját tulajdonában lévő termelési telephelyeken, Magyarországon, Szlovákiában és Romániában történt.

Az ülészszerelés konfekciónál központi szerepet játszik a feldolgozás minősége. Különösen a bőr ülészszerelvények előállítása követel speciális jártasságot.

Az Eybl International magas termelési és minőségi színvonala tette lehetővé, hogy a vállalatcsoport rendkívüli piaci pozíciót foglaljon el. Így például a Jánosházai üzem speciálisan a bőr ülészszerelvények varrására lett kialakítva. Összességében az Eybl International AG vezető gyártója volt a személygépkocsi bőr ülészszerelvényeknek Európában, és piacvezető Németországban.

Szövet ülészszerelvények mindenekelőtt az Audi, BMW, Ford, GM, Mercedes, Renault és Saab minden modelljére, bőr ülészszerelvények kiváltképpen az Audi, BMW, Honda, Jaguar, Mercedes és Renault modellekre készültek.

²⁷ 2. kép BMW autóbelső

Mint a fentiekből kiderült az Eybl Hungária Kft. tulajdonosi szerkezetét egy osztrák család alkotta, és két évtizedes eredményesen működő gazdálkodás jellemezte a céget.

4.16 A felszámolási eljárást kiváltó okok

Az Eybl Hungária Kft tulajdonosa az Eybl Ausztria GmbH volt. A magyar leányvállalat és az osztrák anyacég között minden területen függőség alakult ki. Az alapanyag beszerzéstől az informatikai rendszeren keresztül a pénzügyi teljesítésekig mindent az Eybl Ausztria GmbH felügyelt. Az osztrák munkatársak kötötték a szerződéseket, és tartották a kapcsolatot a beszállítókkal és a vevőkkel. Ők alkudták ki a beszerzési, értékesítési árakat, a szerződések feltételeit. A cégtermelő tevékenységéből adódó kimenő számláit nem közvetlenül a vevők felé állította ki, hanem az Eybl Ausztria GmbH-nak. Az anyacég pedig, mint egy közvetítő, továbbszámlázta a tényleges vevőknek. Ebből adódik, hogy az árbevétel nem a magyar céghez, hanem az osztrák céghez érkezett be. Ezeket a befolyó összegeket a központ nem utalta tovább teljes egészében a teljes a magyar cégnek. Ebből adódik, hogy nem rendelkezhetett saját bevételeivel, az anyacég felhasználta saját kiadásaira az Eybl Hungária Kft bevételeit.

Az Eybl Ausztria GmbH 2008. decemberében csődöt jelentett, közel 115 millió eurós tartozása miatt. Természetesen ennek az lett a következménye, hogy az Eybl Hungária

²⁷ Az Eybl Hungária Kft. képcsarnoka

Kft.-t is magával rántotta. A magyar ügyvezetőknek gyorsan kellett cselekedniük, hiszen ahhoz, hogy a vevők megmaradjanak, tovább kellett működnie a telephelyeknek, és a termelés nem eshetett ki. A magyar vezetők úgy döntöttek, hogy felszámolási eljárást indítsanak a cég ellen. Így 2009. 01. 05-én a Vas Megyei Bíróság végzése alapján megindult a felszámolás. A Bíróság által kijelölt felszámoló a Vectigalis Zrt lett. A cég nevét „fa” toldattal kellett kiegészíteni. Így az új név: Eybl Hungária Kft Fa lett.

4.17 A felszámolási eljárás

A felszámoló úgy kezdte a munkáját, hogy összegyűjtött minden lehetséges adatot a cégről, és felülvizsgálta a szerződéseket illetően a vezetés munkáját. Ezután a felszámoló utasításait egy új gazdasági igazgató közvetítette a cég munkatársai felé. Az első legfontosabb feladat az üzleti partnerek értesítése volt a felszámolás kezdetén, illetve a bérgarancia lehívása, mivel a munkavállalók bérét garantálni kellett a cégnek. A felszámolás kezdő időpontjától a szervezet vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatot csak a felszámoló tehetett, illetve egyedül volt jogosult a céget képviselni. A felszámoló a munkáltatói jogkör gyakorlója, illetve a felszámoló volt köteles gondoskodni a társaság vagyonának megóvásáról.

Mindazok, akik az adóssal szemben fennálló követeléseiket a felszámolás során hitelezőként érvényesíteni kívánták, követeléseiket a végzés közzétételétől számított 40 napon belül be kellett jelenteniük. A felszámolás során a bejelentett igényeket a felszámoló kategóriákba sorolta, amely kielégítési sorrendet is jelentett.

²⁸A. felszámolás költségei

B. a felszámolás kezdő időpontja előtt vagyont terhelő zálogjoggal biztosított követelések a zálogtárgy értékének erejéig

²⁸ Vectigalis Kft. dokumentuma (hitelező-jogai a felszámolási eljárásban)

- C.** a gazdálkodó szervezetet terhelő tartásdíj, életjáradék, kártérítési járadék, bányászati kereset kiegészítés, továbbá a mezőgazdasági szövetkezet tagja részére a háztáji föld vagy termény helyett adott pénzbeli juttatás, amely a jogosultat élete végéig megilleti
- D.** a kötvényen alapuló követelések kivételével, magánszemély nem gazdasági tevékenységből eredő más követelése, a kis-és mikro vállalkozás, valamint a mezőgazdasági őstermelő követelése
- E.** a társadalombiztosítási tartozások és a magán-nyugdíjpénztári tagdíjtartozások, az adók és adók módjára behajtható köztartozások, a visszafizetendő állami támogatások, valamint a víz-és csatornadíjak
- F.** egyéb követelések
- G.** a keletkezés idejétől és jogcímétől függetlenül a késedelmi kamat és késedelmi pótlék, továbbá a pótlék és bírság jellegű tartozás
- H.** azok a követelések, amelyek jogosultja a gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője, vezető állású munkavállalója vagy azok közeli hozzátartozója, illetve élettársa, az adós többségi befolyása alatt álló gazdálkodó szervezet, valamint az adós ingyenes szerződése alapján fennálló követelések, továbbá a gazdálkodó szervezet többségi befolyással rendelkező tagjának azon követelései, amelyek a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően keletkeztek

Majd a cég teljes körű eszköz és készlet leltárt végzett. Ez volt az alapja annak a tenderfüzetnek, amely a jövőbeli vevők számára készült. Ez a tenderfüzet adott információt a társaság vagyonáról. A tenderfüzetet megvásárló opcionális vevők közül a Car-Inside Kft. nyilvánította ki vételi szándékát. Hosszas tárgyalások után a felszámoló megegyezett a céggel, így 2009. szeptember 14.-én megvásárolta az Eybl Hungária Kft. f.a. teljes vagyonát, készleteit, ingatlanjait, tárgyi eszközeit és munkaerejét.

A felszámoló az Eybl Hungária Kft. ingatlanjait 500 millió Ft-ért, tárgyi eszközeit 200 millió Ft-ért értékesítette.

A vállalkozások megszűnésének alapvetően két módja lehetséges: az egyik a felszámolás, a másik a végelszámolás. A felszámolási eljárás lefolytatása akkor kötelező, ha a cég jogutód nélkül és fizetéseképtelenség miatt szűnik meg. Tartós fizetéseképtelenség esetén végeznek felszámolást. A felszámolási eljárást a hitelezők, a végelszámoló, a cégbíró, sőt önmaga ellen a vállalkozás is kezdeményezheti.

A felszámoló felszámolási politikája kétféle lehet. Vagy adóspárti, vagy hitelezőpárti. Az első esetben olyan cselekedeteket hajt végre, amellyel megmentheti a céget. A másik esetben a hitelezői érdekeket tartja elsődleges szem előtt.

Az Eybl Hungária Kft esetében adóspárti volt a felszámoló, mivel megpróbálta tovább működtetni a céget, illetve megtartani a vevőket.

5 A Kft vagyona, apportjára és ingatlanvagyonára, különösen a termőföld vagyonára vonatkozó egyedi szabályok.

A kft. vagyona (törzstőke) a tagok vagyoni hozzájárulása (törzsbetét) és az üzletrész

²⁹A kft. törzstőkéje az egyes tagok törzsbetéteinek összessége, ami igazolja a kft. vagyonegyesítő jellegét, ebből egyértelműen következik, hogy a tagok vagyoni hozzájárulásának összessége képezi a törzstőkét. Fontos szabály, hogy az alapításkor a kft törzstőkéjének legalább 3 millió forintnak kell lennie, ennek hiányában nem jegyzi be a cégbíróság a Kft.-t. Nemcsak az alapításra vonatkozik ez a szabály, később sem mehet a törzstőke 3 millió forint alá, mert ebben az esetben vagy olyan gazdasági társasággá kell átalakulni a Kft.-nek, amelyre vonatkozóan a törvény nem ír elő minimális jegyzett tőkét, vagy pedig a veszteségeket pótolva pótbefizetéssel kell elérni, hogy a jegyzett tőke elérje a hárommillió forintot. Ha egyik megoldás sem megvalósítható, akkor jogutód nélkül meg kell szüntetni a társaságot.

A törzsbetét a tagok vagyoni hozzájárulása, amely pénzbeli, illetve nem pénzbeli hozzájárulásból (apport) áll. (Az apport bármilyen vagyoni értékkel rendelkező dolog, szellemi alkotáshoz fűződő vagy egyéb vagyoni értékű jog) a vagyoni hozzájárulás mindkét formája tekintetében kógens előírás, hogy a társaság részére be kell fizetni, illetve rendelkezésre kell bocsátani. Különböző mértékű törzsbetétei lehetnek a tagoknak, nincs semmi akadálya annak, hogy az egyes tagok eltérő mértékű összeggel járuljanak hozzá a társaság törzstőkéjéhez. Előírás viszont, hogy 100 000 forintnál kisebb törzsbetét nem lehetséges, és a törzsbetétnek forintban kifejezhetőnek és 10 000 –el maradék nélkül oszthatónak kell lennie. A törvény lehetővé teszi, hogy egy törzsbetétnek, a közös tulajdon szabályai szerint több tulajdonosa legyen.

Az új társasági törvény rendelkezéseinek köszönhetően a kötelező készpénzbevétel aránya megszűnt, így Kft-t kizárólag apporttal is lehet alapítani.

²⁹ Dr. Török Gábor A magyar társasági jog alapjai 82. oldal

5.1 A törzstőke felemelésének szabályai

A törzstőke felemelhető pénzbeli, illetve nem pénzbeli hozzájárulás szolgáltatásával, valamint a törzstőkén felüli vagyon terhére. A törzstőke felemeléséről a taggyűlés jogosult dönteni a társasági szerződés módosítására vonatkozó szabályok betartásával.

³⁰Tekintve, hogy az egyes tagok felelőssége csak a törzstőkéből rájuk eső rész erejéig áll fenn, jóval nagyobb biztonságot jelent a társasággal üzletet kötő személyek számára egy magasabb törzstőkéjű Kft. Így a társaság prosperálásának kifejező jelzései közül talán legjelentősebb a törzstőke felemelése. Ennek a magyar társasági jogban kétféle módja van: történhet pénzbeli, illetve nem pénzbeli hozzájárulás szolgáltatásával, valamint a társaság törzstőkén felüli vagyona terhére.

5.2 A törzstőke leszállítása

A taggyűlés a törzstőkét a társasági szerződés módosítására vonatkozó szabályok betartásával leszállíthatja. A társaság elhatározásából történő törzstőke leszállításáról döntő taggyűlési határozatban meg kell határozni a leszállított törzstőke és az egyes tagok törzsbetéteinek nagyságát, valamint azt, hogy a törzstőke leszállításra tőke kivonás vagy veszteség rendezése érdekében, illetve saját tőke más elemeinek céljából került-e sor.

A törzstőke leszállítása a társasági szerződés, illetve a tőke leszállításáról döntő taggyűlési határozat eltérő határozat eltérő rendelkezése hiányában törzsbetétek arányában érinti a tagok üzletrészét. Az ügyvezető a törzstőke leszállítását elhatározó taggyűlési határozat meghozatalát követő harminc napon belül köteles a taggyűlési határozatról szóló közleményt a cégbíróságnak megküldeni, egyidejűleg intézkedni a tőkeleszállításról hozott döntés Cégléletrészben történő kétszer egymás utáni közzétételéről akként, hogy a két közzététel között legalább harminc nap teljen el.

5.3 Az üzletrész fogalma

A tagok jogait és a társaság vagyonából őket megillető hányadot az üzletrész testesíti meg. A társasági szerződés eltérő rendelkezése hiányában az üzletrész mértéke a tagok

³⁰ Dr. Török Gábor A magyar társasági jog alapjai 104. oldal

törzsbetétéhez igazodik. Minden tagnak csak egy üzletrésze lehet, azonban egy üzletrésznek több tulajdonosa is lehet (közös tulajdon), ilyenkor a társtulajdonosok jogait közös képviselőjük útján gyakorolhatják.

Az üzletrész a társaság tagjaira szabadon átruházható. Az üzletrész harmadik személy (kívülálló) részére történő értékesítése esetén a tagot, a társaságot vagy a taggyűlés által kijelölt személyt – ebben a sorrendben – elővásárlási jog illeti meg (társasági szerződésben az elővásárlási jog kizárható, továbbá a társasági szerződésben a tagok az üzletrész harmadik személyre történő átruházását egyéb módon korlátozhatják vagy feltételhez köthetik - ilyennek tekinthető például az üzletrész konkurencia részére történő átruházásának korlátozása, vagy tilalma).

5.4 Rendelkezésre bocsátás nem pénzbeli hozzájárulás (apport)

A nem pénzbeli hozzájárulást a társasági szerződésben szabályozott időben és módon kell a társaság rendelkezésére bocsátani. Ha az alapításkor az apport értéke eléri a törzstőke felét, akkor az apportot a cégalapításkor teljes egészében a társaság rendelkezésére kell bocsátani.

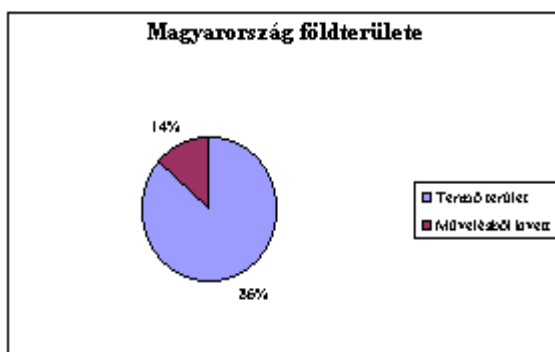
³¹Ha az apportot a társaság alapításakor nem bocsátották teljes egészében a társaság rendelkezésére, akkor ezt a társaság cégbejegyzésétől számított három éven belül kell teljesíteni. A Kft.-nél nincs speciális kritérium az apport vonatkozásában, a Gt. 13.§ (2) bekezdése szerint a nem pénzbeli hozzájárulás bármilyen vagyoni értékkel rendelkező dolog, szellemi alkotáshoz fűződő vagy egyéb vagyoni értékű jog lehet. A nem pénzbeli hozzájárulás értékének megállapítása fontos kérdés, könyvvizsgáló vagy más szakértő határozza meg, de a hatályos szabályok szerint ez nem kötelező, az egyes tagok maguk állapítják meg a nem pénzbeli hozzájárulás értékét, amit elegendő a többi tagnak elfogadnia. Ebben az esetben törvényi előírás, hogy a tagoknak meg kell határozni, milyen szempontok szerint végezték az apport értékelését. Teljes mértékben a tagokra van bízva akár az egyes törzsbetétek, akár az egész törzstőke vonatkozásában, hogy mennyi a pénzbeli hozzájárulás és az apport aránya, így annak nincs akadálya, hogy a törzstőke 100% -a apportból álljon.

³¹ Dr. Török Gábor A magyar társasági jog alapjai 84. oldal

5.5 A termőföld vonatkozó szabályok, alapfogalmak

Magyarországon a termőföld képezi a nemzeti vagyon 30 %-át, a termőföld a mezőgazdasági termelés alapja, hasznosítása nem csak jog, hanem kötelezettség is, amelyre jogszabály, a termőföldről szóló 1994. évi LV.törvény kötelezi a termőföld használóját. A törvény hatálya kiterjed az ország területén levő valamennyi termőföldre. A törvény előírásait alkalmazni kell a termőföld tulajdonának megszerzésére, a szerzés tilalmára, hasznosítására. A törvény 3. §-a meghatározza a termőföld fogalmát.

³² 3§ a) termőföld: az a földrészlet, amelyet a település külterületén az ingatlan-nyilvántartásban szántó, szőlő, gyümölcsös, kert, rét, legelő (gyep), nádas, erdő, fásított terület művelési ágban vagy halastóként tartanak nyilván;

1. ábra. Magyarország termőföldterületeinek aránya

A termőföld a mezőgazdasági termelés alapja ezért nagy jelentőséggel bír, hogy a jogszabályok a termőföld tulajdoni, használati és rendelkezési viszonyaira, és a föld védelmére vonatkozóan milyen előírásokat tartalmaznak, és milyen jogi kereteket nyújtanak. Magyarországon, a történelem folyamán többször történt beavatkozás a birtokviszonyokba. A rendszerváltás óta jelentős változások játszódtak le a birtokstruktúrában. A 70-es, 80-as években Magyarország termelését a nagyüzemi rendszer jellemezte a szövetkezetek, illetve a gazdaságok túlsúlya volt jellemző. A földtulajdonlást és a földhasználatot az állami hierarchia jellemezte, meglehetősen csekély hányadban volt magántulajdonban a termőföld. A privatizációt követően ez a tendencia az ellenkezőjére fordult, a termőföldek magánkézbe kerültek.

³² 1994.évi LV törvény

5.6 Magyarország termőföldre vonatkozó szabályozása

Hazánkban a rendszerváltást követően az alább felsorolt jogszabályok gyakoroltak hatást a jelenlegi földtulajdoni, földhasználati viszonyok kialakulására:

- 1987. évi I. törvény a szövetkezetekről
- 1991. évi XXV. törvény a kárpótlásról
- 1992. évi XXIV. törvény (második kárpótlási törvény)
- 1992. évi XXXII. törvény (harmadik kárpótlási törvény)
- 1992. évi IL. törvény (negyedik kárpótlási törvény)
- 1994. évi LV. törvény (földtörvény)
- 2001. évi CXVI. törvény a Nemzeti Földalapról

5.7 A termőföld tulajdonjogának megszerzése

A termőföld tulajdonjogának megszerzése tekintetében a 1994. évi LV. törvény (földtörvény) korlátokat állít fel a megszerezhető termőföld mennyisége tekintetében.

A földtörvény kivételektől eltekintve nem tesz különbséget a tulajdonosváltozást eredményező jogi tények között: a tulajdonszerzés jogcímétől függetlenül, minden esetben érvényesülnek a mennyiségi és minőségi korlátok, illetve tilalmak. E tilalmak és korlátok alól a törvény 7 § öt termőföld tulajdon szerzési mód esetében tesz kivételt: törvényes öröklés, elbirtoklás, ráépítés, kisajátítás, kárpótlási célú árverés. Ezeken a jogcímeken valamennyi jogalany, külföldi is korlátlanul megszerezheti a termőföldet.

5.8 Belföldi magánszemélyek tulajdonszerzése

Belföldi magánszemély termőföld tulajdonjogát csak olyan mértékben szerezheti meg, hogy a tulajdonában legfeljebb 300 hektár nagyságú vagy 6000 aranykorona értékű termőföld legyen. A belföldi magánszemély azonban nem szerezheti meg a termőföld tulajdonjogát, ha az annak fekvése szerinti településen az ő és közeli hozzátartozója tulajdonában lévő termőföld mennyisége a megszerezni kívánttal együtt meghaladná a település összes termőföld területének egynegyedét vagy az ezer hektárt. Ezen számítás során figyelmen kívül kell hagyni a legfeljebb 6000 m² területtel önálló ingatlanként (földrészletként) kialakított tanya területén levő termőföldet.

³³ 6. § (1) Belföldi jogi személy és jogi személyiség nélküli más szervezet termőföld tulajdonjogát - a Magyar Állam, az önkormányzat és a közalapítvány kivételével - nem szerezheti meg.

(2) Egyházi jogi személy végintézkedés, illetőleg ajándékozási, tartási vagy gondozási szerződés alapján termőföldre tulajdonjogot szerezhethet.

(3) Jelzálog-hitelintézet a jelzálog-hitelintézetéről és a jelzáloglevélről szóló 1997. évi XXX. törvényben foglalt korlátozásokkal és időtartamra termőföldet szerezhethet

A belföldi jogi személyek tanya tulajdonjogát szabadon megvásárolhatják. Termőföld vagy tanya eladása esetén a haszonbérlet, feles bérlet és a részes művelőt elővásárlási jog illeti meg, feltéve, hogy tulajdonszerzését törvény nem zárja ki.

Védett természeti területen a Magyar Államot is elővásárlási jog illeti meg, amelyet nevében az illetékes természetvédelmi igazgatóság a haszonbérlet, feles bérlet és a részes művelőt megelőzően gyakorolhat. A jelenleg hatályos földtörvény meglehetősen laza, keretszabályozás jellegű. A haszonbérlet minimális időtartama nincs meghatározva, és „a földhaszonbérlet térmértéki maximumát könnyen kijátszható korlátok szabályozzák. A földtörvény 13. § -ában találjuk az erre vonatkozó rendelkezéseket.

5.9 Külföldiek tulajdonszerzése

A törvény 7. §-ában találjuk meg a külföldiekre vonatkozó tulajdonszerzést.

³⁴ 7. § (1) A külföldi magánszemély és jogi személy termőföld tulajdonjogát - a (2) bekezdésben foglaltak kivételével - nem szerezheti meg.

(2) A belföldi magánszemélyre vonatkozó szabályok irányadók azon tagállami állampolgárra, aki önálló vállalkozó mezőgazdasági termelőként kíván letelepedni Magyarországon, és legalább három éve folyamatosan, jogszerűen Magyarországon lakik és folytat mezőgazdasági tevékenységet.

A szabályozás folytán külföldi magánszemély és jogi személy termőföld és védett természeti terület tulajdonjogát nem szerezheti meg. Külföldi magánszemélynek a törvény értelmezése szerint a nem magyar állampolgárokat kell tekinteni, kivéve a bevándorolt vagy menekültként elismert személyt.

³³ 1994.évi LV törvény

³⁴ 1994.évi LV törvény

A következő esetben szerezhethet tulajdonjogot külföldi hazánkban:

³⁵ 8. § A külföldi az önálló ingatlanként (földrészletként) legfeljebb 6000 m² területtel kialakított tanya tulajdonjogát a termőföldnek nem minősülő más ingatlanokra vonatkozó, a Kormány e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletében foglaltak szerint szerezhethi meg.

Termőföld megszerzése tagállami állampolgár által			
Szerzési feltételek Tft. 7. § /2/ bek.	Önálló vállalkozó mezőgazdasági termelőként kíván letelepedni Magyarországon	3 éve folyamatosan és jogszerűen Magyarországon lakik	3 éve mezőgazdasági tevékenységet folytat
E feltételek teljesülése esetén a belföldi magánszemélyre vonatkozó előírások irányadóak			
Feltételek igazolásának módja Tft. 8/A. §	Teljes bizonyító erejű magánokirat, vagy közokiratba foglalt nyilatkozat	Mezőgazdasági igazgatási szerv igazolása	Idegenrendészeti hatóság által kiállított hatósági bizonyítvány; érvényes tartózkodási engedély /kérelem benyújtása/
Nyilatkozat tartalma Tft. 8/A. §	- Magyarországon önálló vállalkozó termelőként letelepszik; - Kötelezi magát, hogy a termőföldet más célra nem hasznosítja a mezőgazdasági termeléshez szükséges lakó- és gazdasági épületek létesítésén kívül, továbbá hogy a termőföld használatát másnak csak olyan mértékben engedi át, hogy az ebből származó bevétele nem haladja meg a mezőgazdasági tevékenységből származó bevétele 25 %-át		
Tft. 8/B §	Fenti nyilatkozatokat, igazolásokat a bejegyzési kérelemhez csatolni kell, 60 napnál nem lehetnek régebbiek		
Földhivatal teendői Tft. 8/B - 8/C. §	A bejegyző határozatot és az okirat másolatát megküldi a mezőgazdasági igazgatási szervnek, mely a szerzési feltételek ellenőrzésébe bevonhatja.		
Egyéb Tft. 8/C.	Ha valaki a Tft. 8/C. §-a szerint bírságható, akkor ennek fennállása alatt külföldinek tekinthető, azaz nem szerezhethet termőföldet.		

1. táblázat. Termőföld megszerzése tagállami állampolgár által

Semmisség: Abban az esetben, ha a törvényben meghatározott szabályok megsértésével akarja valaki megszerezni a termőföld tulajdonjogát, az erre irányuló szerződést semmisnek kell tekinteni. Az ilyen szerződés érvénytelenségére, ha a törvény kivételt nem tesz, bárki határidő nélkül hivatkozhat. A földhivatal feladata, hogy az

³⁵ 1994.évi LV törvény

érvénytelenségeket észrevegye, ebben az esetben a bejegyzési kérelmet el kell utasítani, illetve a bejegyzett tulajdonjogot hivatalból törölni kell.

Elővásárlási jog: További korlátot jelent az is, hogy vannak olyan esetek mikor a földtörvény elővásárlási jogot enged meg azoknak, akik haszonbérleti, vagy feles bérleti illetve részművelési szerződést kötöttek.

Használati jogok: Külföldi személy a termőföld haszonélvezeti jogát nem szerezheti meg, a haszonbérletre a törvény a Ptk. szabályaira hivatkozik.

Külföldi magán és jogi személy legfeljebb 300 hektár területnagyságú vagy 6000 AK értékű termőföldet vehet haszonbérletbe.

Haszonbérlet fogalma: A haszonbérleti szerződés alapján a haszonbérelő a mezőgazdasági földterület vagy más hasznot hajtó dolog időleges használatára illetve hasznok szedésére jogosult, és ennek fejében köteles haszonbért fizetni, ez egyfajta használati kötelem. Mezőgazdasági haszonbérlet esetén írásbeli szerződés szükséges.

5.10 Nemzeti Földalap

A földszerzési tilalmakat kijátszó ügyletek felszámolásának érdekében fontos volt, hogy az állam fokozottabb szerepvállalására. A Nemzeti Földalap törvényben rögzített célja, illetve feladata a birtokszerkezet fejlesztése, a működőképes családi gazdálkodások kialakításának előmozdítása, a haszonbérek átalakulásának befolyásolása, a földpiac élénkítése, az agrárvállalkozók földhöz jutásának támogatása. Az állami tulajdonú termőföldterületek a Nemzeti Földalaphoz kerültek.

5.11 A földszerzési tilalmakat kijátszó ügyletek

1990. és 1994. külföldi gazdálkodó szervezetek és külföldi magánszemélyek is szerezhettek Magyarországon termőföldet, mivel magát a termőföldtulajdon-szerzést semmilyen törvény nem szabályozta. A Földtörvény 1994. július 27.-i hatálybalépésével

azonban megváltozott a helyzet. Ahogy viszont a törvényi szabályozás született a termőföld tulajdonszerzésére, megszülettek a kijátszásra irányuló szerződések is.

5.12 Belterületté nyilvánítás

Mivel a Földtörvény csak termőföldekre alkalmazható, amik külterületi földek, ezért ha belterületté nyilvánítják már megvásárolható a terület. A problémát esetlegesen az jelentheti, hogy a belterületbe vonás a települési önkormányzat hatáskörébe tartozik, és ha annak saját településrendezési tervei szerint más jellegű tervei vannak az megvásárolandó területtel, nehéz megváltoztatni az idevonatkozó önkormányzati terveket. A gyakorlatban előfordul, hogy az önkormányzatok a helyi ipartelepítési szempontok végett egykori rendezési terveiket nem jogszerűen módosítják és egyedi önkormányzati rendeleteket csatolnak be külterületi földrészleteket belterületbe, és egyben módosítják azok terület felhasználási kategóriáját.

A magyar állampolgárság megszerzése is egy alternatíva a földterület megszerzésére, ez viszont hosszadalmas és nehézkes folyamat. Ezt abban az esetben alkalmazzák, ha a külföldi személy véglegesen Magyarországon kíván letelepedni.

5.13 Gazdasági társaságok

Legegyszerűbb és kézenfekvő megoldás, a külföldi olyan gazdasági társaságok tulajdonjogát szerzi meg, amelyek rendelkeznek termőföldtulajdonnal. Például Kft. üzletrészeinek megszerzésével a föld tulajdonosa nem változik meg, a földforgalom nem következik be mégis lehetővé vált a közvetett tulajdonszerzés. Másik opció külföldiek számára a szervezetek útján történő földtulajdonszerzés, így nem szerez közvetlenül tulajdonjogot, de tulajdonosává válik azoknak a szervezeteknek, akik esetlegesen már földtulajdonosok.

5.14 Zsebszerződések, színlelt szerződések

Ebben az esetben a felek adásvételi szerződést kötnek, ezt azonban nem jegyzik be az ingatlan-nyilvántartásba. Így papíron a magyar állampolgár a termőföld tulajdonosa, ténylegesen azonban egy külföldi a birtokosa a földnek. Az esetleges konfliktusok esetén viszont a bíróság előtt a szerződés semmis.

5.15 Haszonbérlet

Haszonbérlet esetén egyforma jogszabályok vonatkoznak a külföldiekre illetve a magyar állampolgárokra. Haszonbérleti szerződést hazánkban csak határozott időre lehet kötni, ez főszabályként 10 év, amit meg lehet hosszabbítani. A szabály alól kivétel a magyar állam. A törvény ebben az esetben is meghatároz birtokmaximumot, és a szerződést írásba kell foglalni. Mindezek ellenére hosszú időre meg lehet szerezni a haszonbérleti jogot, amely idő alatt a tiltó rendelkezések megváltozhatnak. A haszonbérlőnek pedig minden esetben elővásárlási joga van. Abban az esetben, ha a szerződés színlelt szerződés volt, az ingatlan-nyilvántartásban szereplő tulajdonos eladhatja a haszonbérlőnek a földet. Ennek az opciónak is vannak gyenge pontjai, de megvalósítható. Másik kicsit kibővített variáció, mikor a haszonbérleti szerződésbe a szerződő felek beleépítenek egy elővásárlási jogot, illetőleg a vételi jogot, és feltételtől függően kötik ki a tulajdonjog megszerzését. A feltétel, ha a földtörvény módosításra kerül és beépítésre kerül az, hogy külföldi személy magyarországi termőföld ingatlan-tulajdonjogát megszerezheti, a szerződésnek a tulajdonjog átszállására illetve a vételi jog gyakorlására vonatkozó része hatályba lép.

Végül is vannak kiskapuk, amivel közvetve termőföldhöz juthatnak külföldiek, de a szabályozás folytán külföldi magánszemély és jogi személy termőföld és védett természeti terület tulajdonjogát nem szerezheti meg.

Következtetések, és javaslatok a gazdasági társaságok, így a Kft Ingatlanvagyonával kapcsolatos jogi szabályozás ellentmondásainak feloldására.

5.16 Befejezés

Alapelv, hogy a külföldiek magyarországi befektetései és gazdasági célú letelepedései teljes védelmet és biztonságot élveznek. Külföldi Magyarországon gazdasági társaságot alapíthat, illetve már létező társaságban részesedést szerezhet. Ehhez nincsen szüksége semmiféle engedélyre illetve bejelentésre a külföldinek. Egyetlen eltérés létezik a magyar állampolgárokhoz képest, hogy a cégeljárásban a külföldi jogi személynek, és a Magyarországon állandó lakhellyel nem rendelkező természetes személynek kézbesítési megbízottat kell megjelölni. A külföldi által alapított gazdasági társaság minden tekintetben a belföldi társaságokra vonatkozó szabályok alá esnek. Az egyik probléma, hogy az utóbbi évtizedekben nagyon sok olyan céget alapítottak, amelyek tényleges gazdasági tevékenységet nem folytatnak, viszont az adóoptimalizálás érdekében a külföldi vállalkozásnak a magyar leányvállalatán végigvezetik a bevételeiket. Ezen felül rengeteg olyan Kft. Bt. jön létre Magyarországon, amit kizárólag csak ingatlanszerzés végett alapítanak, megkerülve így az ingatlanszerzés szabályait. Külföldi jogi vagy magánszemélyek a termőföld és a védett természeti terület kivételével bármilyen ingatlan tulajdonjogát megszerezhetik. Egyelőre még a külföldiek ingatlanszerzése Magyarországon engedélyköteles. Abban az esetben viszont, amennyiben a tagállami állampolgár legalább négy éve folyamatosan és jogszerűen Magyarországon tartózkodik, a másodlagos lakóhelyül szolgáló ingatlan tulajdonjogát engedély nélkül szerezheti meg.

Tagállami állampolgár: az Európai Unió tagállamának állampolgára, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgára, valamint a nemzetközi szerződés alapján velük egy tekintet alá eső állam polgára. Magyarországon vannak forgalomképtelen ingatlanok is, amik kizárólag az állam tulajdonában vannak, ilyenek a föld méhének kincsei, a felszín alatti vizek, a folyóvizek és természetes tavak valamint ezek medre, a folyóvíz elhagyott medre és a folyóvízben újonnan keletkezett sziget, országos közutak, egyes vasutak, a nemzetközi kereskedelmi repülőtér, továbbá az ország területe feletti légtér. Ezek a kizárólag az állam tulajdonát képező dolgok forgalomképtelenek, sem bel-, sem külföldi természetes vagy jogi személyek tulajdonába nem kerülhetnek.

Irodalomjegyzék

Bokor József: Jogi alapismeretek (Booklans kiadó 2000-2002)

Lenkovics Barnabás, Székely László: Magyar polgári jog A személyi jog vázlata
(Eötvös József könyvkiadó)

Nocta Tibor: Társasági jog (Dialóg Campus kiadó 2007)

Sárközy Tamás: Gazdasági státuszjog (Aula 2001)

Dr.Török Gábor: A magyar Társasági jog alapjai (HVG-ORAC kiadó 2006)

Jogsabályok

2006.évi IV. törvény a gazdasági társaságokról

1994.évi LV törvény a termőföldről